

10/12/2020

ΣΥΝΟΠΤΙΚή έκθεση

Εταίροι

ΚΜΟΡ – Ελλάδα

BSDA – Βουλγαρία

IDOP – Κροατία

CARDET – Κύπρος

CESIE – Ιταλία

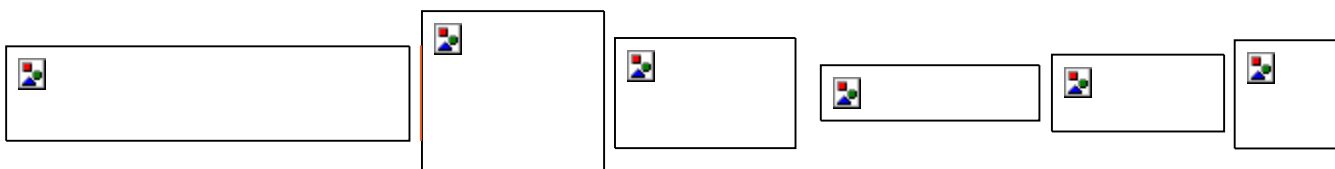

Συντάκτρια

Εύα Σαλματάνη, ΚΜΟΡ

Ημερομηνία δημοσίευσης

10/12/2020

Περιεχόμενα

Περίληψη

1. Εισαγωγή	Error! Bookmark not defined.
2. Έρευνα τεκμηρίωσης	Error! Bookmark not defined.
2.1. Εθνικά νομικά πλαίσια	5
2.2. Προγράμματα και πολιτικές σε ζητήματα κοινωνικής ευθύνης	10
2.3. Αξιολόγηση και αποτελέσματα των πολιτικών (ΕΟΚΕ)	20
2.4. Στόχοι, σχεδιασμός και μελλοντικές πολιτικές σε εθνικό επίπεδο	22
3. Έρευνα πεδίου	24
3.1. Μεθοδολογία	24
3.2. Γνώσεις, απόψεις και στάσεις απέναντι στην (Ε)ΚΕ	25
3. Δράσεις, πρωτοβουλίες και πολιτικές για την (Ε)ΚΕ	27
3.4. Εμπειρίες/ περιστατικά αναφορικά με το φαινόμενο της βίας, τον ρατσισμό, τις διακρίσεις, την κοινωνική ένταξη και τα ανθρώπινα δικαιώματα	29
3.5. Μελλοντικός σχεδιασμός	30
3.6. Προτιμώμενη μορφή του εκπαιδευτικού υλικού και των ερωτηματολογίων	31
4. Συμπεράσματα και προτάσεις	Error! Bookmark not defined.
5. Βιβλιογραφικές αναφορές	Error! Bookmark not defined.

Περίληψη

Η παρούσα έκθεση καταγράφει τα συνοπτικά αποτελέσματα των ερευνών τεκμηρίωσης και πεδίου που διεξήχθησαν στις παρακάτω χώρες- Βουλγαρία, Κροατία, Κύπρος, Ελλάδα και Ιταλία στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ Go sport-*Πρώθηση της χρηστής διακυβέρνησης στον αθλητισμό μέσω της κοινωνικής ευθύνης*. Οι βασικοί στόχοι αυτής της έκθεσης είναι να καταδειχθεί i) πώς διαφορετικές κατηγορίες αθλητικών οργανισμών ερμηνεύουν, διαχειρίζονται και ιεραρχούν ζητήματα κοινωνικής ευθύνης (εφεξής με τη συντομογραφία ΚΕ) στο εσωτερικό των οργανισμών τους, ιδιαίτερα έχοντας ως γνώμονες την καταπολέμηση της βίας και την αντιμετώπιση του ρατσισμού, των διακρίσεων και της μισαλλοδοξίας, καθώς και την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της κοινωνικής ένταξης και των ίσων ευκαιριών, ii) πώς η οργανωτική διακυβέρνηση επιδρά στην ΚΕ και αντιστρόφως και iii) πώς η ΚΕ επικοινωνείται στο εσωτερικό των αθλητικών οργανισμών.

Συνολικά 101 εκπρόσωποι από διαφορετικούς κερδοσκοπικούς και μη κερδοσκοπικούς αθλητικούς οργανισμούς, και σχετικοί ενδιαφερόμενοι στον τομέα του αθλητισμού, συμμετείχαν στη μελέτη. Η ανάγκη για ένα υποστηρικτικό νομικό πλαίσιο· για αύξηση της χρηματοδότησης· και για αύξηση των ανθρωπίνων πόρων, κυρίως με την αναβάθμιση της συμμετοχής των γυναικών στους αθλητικούς οργανισμούς, ξεχώρισαν ως τα πιο συνηθισμένα ζητήματα στις πέντε χώρες. Επιπλέον, η έλλειψη επαρκούς γνώσης στον τομέα της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και η ελλιπής καθοδήγηση από το κράτος ως προς τον τρόπο εφαρμογής κοινωνικών πρωτοβουλιών επισημάνθηκαν από τους συμμετέχοντες. Αυτά τα κομβικά ζητήματα θα επιτρέψουν στους οργανισμούς να εφαρμόσουν πολιτικές χρηστής διακυβέρνησης και να αναλάβουν μακροπρόθεσμα πρωτοβουλίες κοινωνικής ευθύνης με θετικό αντίκτυπο.

Οι εκπρόσωποι αναγνωρίζουν τη δυνατότητα επίδρασης στην κοινωνία των αθλητικών τους οργανισμών, καθώς αποτελούν αναπόσπαστα μέρη των κοινοτήτων τους, όπως επίσης, και την κοινωνική ευθύνη να παρέχουν ένα γόνιμο έδαφος για κοινωνικές πρωτοβουλίες που να στρέφονται σε ζητήματα ρατσισμού, βίας, διακρίσεων, ανισοτήτων και προώθησης της κοινωνικής ένταξης και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η συνοπτική έκθεση επισημαίνει συγκεκριμένες όψεις των επόμενων σταδίων του προγράμματος GoSport, όπως την πλήρη ενθάρρυνση των αθλητικών οργανισμών ώστε να έχουν ενεργό συμμετοχή στις τοπικές τους κοινότητες και την υποστήριξή τους μέσω εκπαίδευσης και κατάρτισης ως προς τον σχεδιασμό και την εφαρμογή πρωτοβουλιών (Ε)ΚΕ μέσα από πρακτική καθοδήγηση.

1. Εισαγωγή

Τα τελευταία χρόνια η χρηστή διακυβέρνηση και η κοινωνική ευθύνη στον αθλητισμό έχουν προκαλέσει αυξανόμενο ενδιαφέρον. Η χρηστή διακυβέρνηση είναι «η διαδικασία με την οποία δημόσιοι φορείς διεξάγουν τις δημόσιες υποθέσεις τους, διαχειρίζονται τους ανθρώπινους πόρους τους και εγγυόνται την εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά τρόπο ουσιωδώς απαλλαγμένο από την κατάχρηση και τη διαφθορά, και με δέοντα σεβασμό προς την αρχή του κράτους δικαίου»¹. Τα πιο σημαντικά χαρακτηριστικά της χρηστής διακυβέρνησης είναι η διαφάνεια, η υπευθυνότητα, η λογοδοσία, η συμμετοχή και η ανταποκρισιμότητα στις ανάγκες των ανθρώπων.

Το GoSport είναι ένα διακρατικό πρόγραμμα που συντονίζεται από το ΚΜΟΡ(Ελλάδα) με τη συμμετοχή των BSDA(Βουλγαρία), IDOP(Κροατία), CARDET(Κύπρος) και CESIE(Ιταλία). Ο γενικός στόχος του προγράμματος είναι να ενθαρρύνει την κοινωνική ένταξη και τις ίσες ευκαιρίες στον αθλητισμό με τη βελτίωση της χρηστής διακυβέρνησης στο εσωτερικό των αθλητικών οργανισμών μέσω της κοινωνικής ευθύνης (ΚΕ). Απευθύνεται σε κερδοσκοπικούς και μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, σε εθνικές αθλητικές ομοσπονδίες και αθλητικά πρωταθλήματα, σε δημόσιους φορείς που ασχολούνται με τον αθλητισμό σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο και σε οργανισμούς/ενώσεις ενεργούς στον τομέα του αθλητισμού, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της κοινωνικής ένταξης. Η συνοπτική έκθεση που παρουσιάζεται στο παρόν έγγραφο βασίζεται στις εθνικές εκθέσεις οι οποίες έχουν παραχθεί από τους εταίρους του προγράμματος στις πέντε χώρες υπό μελέτη: Βουλγαρία, Κροατία, Κύπρος, Ελλάδα και Ιταλία. Θα είναι εφικτή σε κάθε χώρα η προσφυγή στις εθνικές εκθέσεις για περισσότερες λεπτομέρειες. Η συλλογή δεδομένων έλαβε χώρα στο διάστημα μεταξύ Μαρτίου και Οκτωβρίου του 2020. Ο σκοπός της συνοπτικής έκθεσης είναι να παράσχει μια συγκριτική ανάλυση εντοπίζοντας τα κοινά ζητήματα και τις διαφορές ανάμεσα στις χώρες εταίρους ώστε να προαχθεί η γνώση και η κατανόηση των αθλητικών οργανισμών και των λοιπών ενδιαφερόμενων σε τρία κύρια ζητήματα:

- Πώς αθλητικοί οργανισμοί διαφορετικών τύπων ερμηνεύουν, διαχειρίζονται και ιεραρχούν τα ζητήματα ΚΕ στο εσωτερικό τους- με γνώμονες την καταπολέμηση της βίας και την αντιμετώπιση του ρατσισμού, τις διακρίσεις και τη μισαλλοδοξία και την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, κοινωνικής ένταξης και ίσων ευκαιριών·
- Πώς η οργανωτική διακυβέρνηση επηρεάζει την ΚΕ και αντιστρόφως·

¹<https://www.ohchr.org/EN/Issues/Development/GoodGovernance/Pages/GoodGovernanceIndex.aspx>

- Πως η ΚΕ επικοινωνείται στο εσωτερικό των αθλητικών οργανισμών.

Η συνοπτική έκθεση θα παράσχει τη βάση για τα επόμενα παραδοτέα του προγράμματος, τα οποία συμπεριλαμβάνουν έναν οδηγό για τους αθλητικούς οργανισμούς (κερδοσκοπικούς και μη κερδοσκοπικούς) για την κοινωνική ευθύνη με προτάσεις ως προς την αναγνώριση της ΚΕ, τον προσδιορισμό των κεντρικών θεμάτων και ζητημάτων της και την αποτελεσματική αφομοίωση και μετάδοση της· ανάπτυξη και πιλοτική εφαρμογή μιας συλλογής εργαλείων ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης για την ηγεσία και το προσωπικό μη κερδοσκοπικών/κοινοτικών πολύαθλητικών ομίλων και αθλητικών ακαδημιών, ώστε να προαχθούν οι δεξιότητές τους στην εφαρμογή αρχών χρηστής διακυβέρνησης μέσω της κοινωνικής ευθύνης· καθώς και διακτυακές συλλογές εργαλείων, δηλαδή συλλογή εργαλείων ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης σε ψηφιακή μορφή.

Η δομή του παρόντος εγγράφου περιλαμβάνει μια περιγραφή των εθνικών πλαισίων που αφορούν τη χρηστή διακυβέρνηση και την κοινωνική ευθύνη στον αθλητισμό, την ερευνητική μεθοδολογία και τα χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων στη μελέτη μας και τα κύρια αποτελέσματα που αντλούνται από τις απόψεις των εκπροσώπων των επαγγελματικών και ημι-επαγγελματικών/ερασιτεχνικών αθλητικών ομίλων, των κύριων ενδιαφερομένων κ.ά. σχετικά με τις πρωτοβουλίες (Ε)ΚΕ. Επισημαίνονται οι αντιστοιχίες και οι διαφορές ανάμεσα στις πέντε χώρες, καθώς και τα εμπόδια και οι προτάσεις από τους συμμετέχοντες ως προς τους τρόπους υποστήριξης και διευκόλυνσης των αθλητικών οργανισμών στην εφαρμογή δράσεων (Ε)ΚΕ. Για μια σύνοψη των ευρημάτων και των προτάσεων για τα επερχόμενα στάδια του προγράμματος GoSport μπορεί κανείς να ανατρέξει στον επίλογο.

2. Έρευνα τεκμηρίωσης

2.1. Εθνικά νομικά πλαίσια

Για τους σκοπούς της έρευνας τεκμηρίωσης, οι έταιροι από τις πέντε χώρες προσδιόρισαν τα σχετικά εθνικά νομικά πλαίσια που αφορούν τη χρηστή διακυβέρνηση, τις διακρίσεις/βία και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον αθλητισμό. Συνολικά, στις πέντε χώρες, υπάρχουν νομικά πλαίσια που επικεντρώνονται κυρίως στην πρόληψη φαινομένων βίας στα αθλητικά γεγονότα· στην προστασία έναντι των διακρίσεων· στην ίση συμμετοχή στον αθλητισμό για όλους· και στη διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Συνεπώς, θα παρουσιάσουμε τους νόμους και τις ομοιότητες/διαφορές σε κάθε χώρα.

Βουλγαρία:

- Νόμος για την προστασία έναντι των διακρίσεων² που υιοθετήθηκε το 2003 και ρυθμίζει την προστασία έναντι σε όλες τις μορφές διακρίσεων και συμβάλλει στην αποτροπή τους.
- Εθνική στρατηγική για την προώθηση της ισότητας ανδρών και γυναικών 2016-2020³ η οποία συμπεριλαμβάνει την εφαρμογή της πράξης για την ισότητα των φύλων (GEA) της Βουλγαρίας η οποία αποτελεί ένα σημαντικό βήμα προς την επίτευξη της ισότητας ανδρών και γυναικών.
- Κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής σύμβασης για τη βία και την ανάρμοστη συμπεριφορά σε αθλητικά γεγονότα και στη συμμετοχή σε ποδοσφαιρικές συναντήσεις, που στοχεύει στην επίτευξη μεγαλύτερης ενότητας μεταξύ των μελών της, η οποία αφορά τις πράξεις βίας και ανάρμοστης συμπεριφοράς θεατών σε αθλητικά γεγονότα, ιδιαίτερα σε αγώνες ποδοσφαίρου, και τις συνέπειές τους.

Κροατία:

- Σύμφωνα με την έτησια έκθεση του ΟΗΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη⁴, η χώρα κατατάσσεται 22^η σε σχετικά υψηλή θέση. Ενδεικτικά, η Ιταλία βρίσκεται στην 30^η θέση, η Βουλγαρία στην 36^η, η Ελλάδα στην 50^η και η Κύπρος στην 61^η θέση.
- Τροποποιήσεις στον αθλητικό νόμο⁵ τέθηκαν σε ισχύ την 01/01/2020 και, όπως υπογραμμίζεται στο άρθρο 1, «ο αθλητισμός πρέπει να είναι εξίσου προσβάσιμος σε όλους ανεξαρτήτως ηλικίας, φυλής, φύλου, σεξουαλικού προσανατολισμού, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής θέσης, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων».
- Επίσης, η νομοθεσία της Κροατίας ενθαρρύνει τις εργασίες της Παραολυμπιακής Ομοσπονδίας και της Ένωσης Κωφών ακολουθώντας τον νόμο που αναφέρεται στο 53^ο άρθρο το οποίο «ρυθμίζει τις εργασίες των αθλητικών ενώσεων ατόμων με αναπηρία, επιτρέποντας στα άτομα με αναπηρία να συστήνουν αθλητικές ενώσεις για τη συμμετοχή σε αθλητικούς αγώνες και για αθλητικούς και ψυχαγωγικούς σκοπούς».
- Νόμος για την αποτροπή αναταραχών σε αθλητικούς αγώνες (2012)⁶, ο οποίος επιβάλλει κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης κάποιου από τους παρακάτω όρους - εισαγωγή πανό, σημαίων, συμβόλων και των συναφών που να υποκινούν σε μίσος ή βία στη βάση έμφυλων, εθνικών, θρησκευτικών ή τοπικών δεσμών.

²<https://www.lex.bg/laws/ldoc/2135472223>

³<http://www.strategy.bg/FileHandler.ashx?fileId=9257>

⁴<https://sdsna.github.io/2019GlobalIndex/2019GlobalIndexRankings.pdf>

⁵<https://www.zakon.hr/z/300/Zakon-o-sportu>

⁶<https://www.zakon.hr/z/445/Zakon-o-sprje%C4%8Davanju-nereda-na-%C5%A1portskim-natjecanjima>

- Το 2019 το εθνικό πρόγραμμα αθλητισμού⁷ θεσπίστηκε από την κεντρική κρατική υπηρεσία για τον αθλητισμό, όπου συμμετέχουν όλες οι αθλητικές ομοσπονδίες ενώ οι κυριώτεροι στόχοι του είναι μεταξύ άλλων η βελτίωση της συνεργασίας όλων των ενδιαφερομένων σχετικών με το πεδίο του αθλητισμού και η ανάπτυξη ενός κοινού σχεδίου δράσης για την εφαρμογή των προγραμμάτων με μέτρα για την πρόληψη της βίας στον αθλητισμό.

Κύπρος:

- Το 2008 η Κυπριακή Δημοκρατία εισήγαγε τον νόμο για «την πρόληψη και την καταστολή της βίας στους αθλητικούς χώρους»⁸. Η εν λόγω νομοθεσία θέτει συγκεκριμένες παραμέτρους τις οποίες οι αθλητικοί χώροι και οι αρχές οφείλουν να ακολουθούν ώστε να διασφαλίζουν την ασφάλεια των θεατών. Επίσης, παραθέτει μια σειρά από μέτρα για την συγκράτηση φαινομένων βίας, προτείνει έναν κατάλογο αξιόποινων πράξεων και θεσπίζει ως αδίκημα τιμωρητέο με πρόστιμο και φυλάκιση τις παράνομες δηλώσεις που ενθαρρύνουν τη χρήση βίας ή υποκινούν προκαταλήψεις και ρατσισμό. Επιπλέον, απαγορεύει τη χρήση ρατσιστικών ή υβριστικών συνθημάτων, συμβόλων και χειρονομιών σε αθλητικούς χώρους.
- Ο νόμος για την καταπολέμηση φυλετικών και άλλων μορφών διακρίσεων (2004)⁹ απαγορεύει κάθε πράξη ή συμπεριφορά που ενέχει διακρίσεις και εκδηλώνεται με τη μορφή αδικίας ή προκατάληψης εις βάρος ατόμων στη βάση της φυλής, της κοινότητας, του χρώματος, της θρησκείας, των πολιτικών και άλλων πεποιθήσεων ή της εθνικότητάς τους.
- Επιπλέον, με νόμο που ψηφίστηκε το 2011 η Κύπρος επικύρωσε τη Σύμβαση για τα δικαιώματα ατόμων με αναπηρία¹⁰ και, μεταξύ άλλων, αναγνώρισε το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία να συμμετέχουν στην πολιτιστική ζωή, στη ψυχαγωγία και στον αθλητισμό σε ίση βάση, καθώς επίσης δεσμεύτηκε να λάβει τα προσήκοντα μέτρα για να διασφαλίσει πως οι άνθρωποι με αναπηρία θα συμμετέχουν επί ίσης βάσεως με τους υπόλοιπους στις αθλητικές δραστηριότητες.
- Ζητήματα φύλου βρίσκονται υπό την εποπτεία του επίτροπου για την ισότητα των φύλων¹¹ ο οποίος αναλαμβάνει πρωτοβουλίες, δράσεις και καμπάνιες για να προωθήσει

⁷<https://sdus.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/NATIONAL%20SPORTS%20PROGRAM.pdf>

⁸http://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/2008_1_48/full.html

⁹http://www.cylaw.org/nomoi/arith/2004_1_042.pdf

¹⁰http://www.cylaw.org/nomoi/arith/2011_3_008.pdf

¹¹http://www.institutionforgenderequality.gov.cy/equality/equality.nsf/page03_gr/page03_gr?OpenDocument

τις ίσες ευκαιρίες για άνδρες και γυναίκες, και για να διασφαλίσει τα δικαιώματα των γυναικών.

- Ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού, δημόσιος φορέας υπεύθυνος για την προώθηση και τη ρύθμιση του αθλητισμού στο νησί, ακολουθώντας τη Διακήρυξη του Brighton για τις γυναίκες και τον αθλητισμό εισήγαγε μια επιτροπή για «τον αθλητισμό και τις γυναίκες»¹² ώστε να προωθήσει τη δράση για να γίνουν ο αθλητισμός και οι σωματικές δραστηριότητες πλήρως συμπεριληπτικές για τις γυναίκες και τα κορίτσια.

Ελλάδα:

- Σύμφωνα με τον νόμο 4326/2015 – Επείγοντα μέτρα για την αντιμετώπιση της βίας στον αθλητισμό και άλλες διατάξεις¹³, «κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που σχετίζεται με τον αθλητισμό, όπως και κάθε αθλητικός φορέας, οφείλει να προβαίνει σε κάθε δυνατή ενέργεια πρόληψης και αποτροπής φαινομένων βίας στον χώρο του αθλητισμού, εντός ή εκτός αθλητικών χώρων.» Σε σοβαρά περιστατικά ρατσιστικών συμπεριφορών και άσκησης βίας σχετικής με τον αθλητισμό, εντός ή εκτός αθλητικών χώρων, το Υπουργείο Αθλητισμού είναι υπεύθυνο για την τιμωρία του αθλητικού συλλόγου με πρόστιμα που κυμαίνονται από δέκα χιλιάδες (10.000) σε ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ.
- Επιπλέον, το κράτος πρόσφατα ενέκρινε το οργανωτικό πλαίσιο για προγράμματα και αθλητικές εκδηλώσεις με τον τίτλο “Αθληση για όλους”¹⁴. Η φιλοσοφία του προγράμματος είναι να παρέχει ίσες ευκαιρίες σε όλους τους ανθρώπους ανεξαρτήτως ηλικίας, φύλου, θρησκείας, κοινωνικοοικονομικής κατάστασης, σε άτομα με αναπηρία κ.τ.λ. για τη συμμετοχή τους σε αθλητικές δραστηριότητες, προάγοντας τα ευρέα οφέλη της φυσικής άσκησης και βελτιώνοντας την ποιότητα της ζωής ατόμων από διαφορετικές κοινωνικές ομάδες, κυρίως των πιο ευάλωτων.
- Το 2017 ένα σχέδιο εθνικής στρατηγικής για την εταιρική κοινωνική ευθύνη και την υπεύθυνη επιχειρηματικότητα¹⁵ τέθηκε υπό δημόσια διαβούλευση από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, ωστόσο μέχρι σήμερα δεν έχει τεθεί σε ισχύ κάποιο επίσημο σχέδιο.
- Σε επίπεδο πολιτικής η πιο πρόσφατη προσπάθεια για αναμόρφωση στη λειτουργία των επαγγελματικών και μη επαγγελματικών αθλητικών ομίλων είναι ο «νέος αθλητικός

¹²<https://cyprussports.org/gr/activities/committees/sport-and-women.html>

¹³<https://www.e-nomothesia.gr/kat-athlitismos/n-4326-2015.html>

¹⁴http://gga.gov.gr/images/athlitismos/athlisi%20gia%20olous/egkrisi_organotikou%20plaiiou_fek_1774_B_17062016.pdf

¹⁵<http://www.opengov.gr/ypoian/?p=8206>

νόμος» ή νόμος 4726/2020 - Επαγγελματική Επιτροπή αθλητισμού και άλλες διατάξεις¹⁶ του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού. Ο νόμος προέκυψε ως προσπάθεια αντιμετώπισης των προβλημάτων διαφθοράς και κακοδιαχείρισης σε επαγγελματικούς και ερασιτεχνικούς αθλητικούς ομίλους. Τα κεντρικά σημεία του νέου νόμου είναι η λογοδοσία, η διαφάνεια, η χρηστή διακυβέρνηση, η προστασία των δικαιώματων των μειονοτήτων και η ισότητα των φύλων. Εισήχθησαν ηλικιακά όρια στις μονιμοποιήσεις των διαχειριστών και καθιερώθηκε ποσόστωση φύλου για την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στα αθλητικά συμβούλια. Επιπλέον, ενισχύθηκε η κοινωνική ένταξη των μεταναστών και των αιτούντων ασύλου, καθώς απέκτησαν το δικαίωμα να συμμετέχουν σε αθλητικούς αγώνες και πρωταθλήματα¹⁷. Αυτό το νέο εγχείρημα είναι ένα πολύ θετικό και σημαντικό βήμα προς την ενίσχυση της χρηστής διακυβέρνησης και της διαφάνειας χωρίς, ωστόσο, να υπάρχει υποστηρικτική δομή για την κοινωνική ευθύνη στις αθλητικές οργανώσεις.

Ιταλία:

- Αναφορικά με τις νομικές όψεις των αθλητικών διατάξεων, υπάρχουν πολύ λίγες ρυθμιστικές παρεμβάσεις που να αφορούν κατ' αποκλειστικότητα τις αθλητικές δραστηριότητες. Το ιταλικό σύνταγμα, πριν από την αναθεώρηση του 2001, δεν περιείχε καμία ειδική αναφορά για τον αθλητισμό. Μετά από την αναθεώρηση, θεσπίστηκε πως, όσον αφορά τη διοργάνωση αθλητικών γεγονότων, η διοργάνωση δραστηριοτήτων ανταγωνιστικού αθλητισμού εμπίπτει στην ευθύνη της Ιταλικής Εθνικής Ολυμπιακής Επιτροπής (CONI) ενώ η διοργάνωση δραστηριοτήτων μη ανταγωνιστικού αθλητισμού αποτελεί ευθύνη των ιταλικών περιφερειών.
- Επικεντρώνοντας πιο συγκεκριμένα στις διακρίσεις, τη βία και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο πεδίο του αθλητισμού, η ιταλική ρυθμιστική παραγωγή δεν αποδίδει ιδιαίτερη σημασία σε αυτές τις αξίες, με εξαίρεση το νομοθετικό διάταγμα υπ' αριθμόν 242 της 23^{ης} Ιουλίου 1999, με το οποίο αναδιοργανώθηκε η CONI, όπου δηλώνεται πως αυτή «αναλαμβάνει και προωθεί προσηκουσες πρωτοβουλίες ενάντια σε κάθε μορφή διακρίσεων και βίας στον αθλητισμό». Κατά συνέπεια, η CONI μπορεί να οριστεί ως ο δημόσιος φορέας που είναι υπεύθυνος για την οργάνωση και την ενίσχυση του εθνικού αθλητισμού, για την προώθηση της μέγιστης διάδοσης της αθλητικής πρακτικής με τη συνεπαγόμενη μελέτη και αναβάθμιση αυτών των αξιών.

¹⁶<https://www.e-nomothesia.gr/kat-athlitismos/nomos-4726-2020-phok-181a-18-9-2020.html>

¹⁷<https://government.gov.gr/neos-athlitikos-nomos/>

- Επιπλέον, αυτές οι παρατηρήσεις αντικατοπτρίζονται στους κανονισμούς πολλών εθνικών αθλητικών ομοσπονδιών που σχετίζονται με τομείς του αθλητισμού, φορέων προώθησης του αθλητισμού και αξιόλογων ενώσεων, ωστόσο, με επιμέρους διαφοροποιήσεις.
- Από το 2014 η CONI έχει χαράξει μια πορεία που στοχεύει να εκθέσει τις επιδόσεις βιωσιμότητας της μέσα από την ετήσια έκδοση της «έκθεσης βιωσιμότητας» ώστε να επικοινωνεί με διαφάνεια και να μοιράζεται τις εργασίες της με τους ενδιαφερομένους.
- Τέλος, η προσέγγιση της αθλητικής δικαιοσύνης, των ιταλικών αθλητικών νόμων, κάνει χρήση των κανονισμών και των αξιώσεων τόσο των δημόσιων (όπως αυτών της CONI) όσο και των ιδιωτικών θεσμών (π.χ. μεμονωμένων ομοσπονδιών ή εθνικών ενώσεων).
- Η επίτευξη αυτών των αποτελεσμάτων σχετίζεται κυρίως με ορισμένες πρωτοβουλίες όπως η Rivista di Diritto Sportivo (Περιοδικό αθλητικού δικαίου) και η Scuola Centrale dello Sport (Κεντρική Σχολή Αθλητισμού) με στόχο τη συνεισφορά στην κριτική αναβάθμιση των αθλητικών νόμων και την επένδυση στην τεχνική και διαχειριστική πιστοποίηση στον τομέα του αθλητικού δικαίου αντιστοίχως.

2.2. Προγράμματα και πολιτικές σε ζητήματα κοινωνικής ευθύνης

Οι ερευνητές στις πέντε χώρες εταίρους εντόπισαν πενήντα (50) πολιτικές, κανονισμούς και πρωτοβουλίες για ζητήματα κοινωνικής ευθύνης που διοργανώνονται από αθλητικούς οργανισμούς και σχετικούς ενδιαφερόμενους. Οι πολιτικές και οι δράσεις αφορούν διαφορετικές θεματικές συμπεριλαμβανομένων της πρόληψης και της καταπολέμησης της βίας, του ρατσισμού, των διακρίσεων, της προώθησης και της διασφάλισης της ισότητας φύλων, της κοινωνικής ένταξης και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στοχεύοντας στην υποστήριξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων και στην ευαισθητοποίηση του κοινού για πολλά κοινωνικά προβλήματα. Στον παρακάτω πίνακα, παρουσιάζονται ανά χώρα εικοσιπέντε (25) από τις εντοπισμένες πολιτικές και δράσεις (για το σύνολο των πρωτοβουλιών, βλέπε τις εθνικές εκθέσεις):

Χώρα	Πολιτικές και δράσεις
Βουλγαρία	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cross-border cooperation for the development of social sports infrastructure in the municipalities of Pravets and Pirov (Διασυνοριακή συνεργασία για την ανάπτυξη κοινωνικής αθλητικής υποδομής στις δημοτικές ενότητες του Pravets και του Pirov): Οι δύο δημοτικές ενότητες δίνουν υψηλή προτεραιότητα στην ευθύνη

τους ως προς τη διενέργεια αθλητικών δραστηριοτήτων στη διασυνοριακή τους περιοχή ενώ έχουν αποδώσει κεντρικό ρόλο στους αθλητικούς οργανισμούς και ομίλους που βρίσκονται στην επικράτειά τους. Η δημιουργία συνθηκών για τη φυσική άσκηση και την άθληση του πληθυσμού αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της κοινωνικής πολιτικής των δύο δημοτικών κοινοτήτων για τις εκλογικές τους περιφέρειες¹⁸.

2. [Bulgarian Football Union –The Scarf of Respect](#) (Βουλγαρική Ποδοσφαιρική Ένωση – Το κασκόλ του σεβασμού): Η παρουσίαση του κασκόλ συνέπεσε με τον αγώνα με την Παραγουάη στις 13.11.2019, ο οποίος ήταν ο πρώτος αγώνας της εθνικής ομάδας μετά το ρατσιστικό σκάνδαλο στον αγώνα με την Αγγλία τον Οκτώβριο. «Η δημιουργία αυτού του φιλανθρωπικού προϊόντος αποτελεί τμήμα μιας σειράς μέτρων τα οποία θα λάβει η ΒΠΕ προς απάντηση όσων συνέβησαν κατά τη διάρκεια των ευρωπαϊκών προκριματικών ανάμεσα στη Βουλγαρία και την Αγγλία στις 14.10.2014» προσέθεσε η ΒΠΕ. Το κασκόλ διανεμήθηκε σε όλους τους υποστηρικτές της εθνικής ομάδας και τα έσοδα δωρήθηκαν σε έναν οργανισμό που μάχεται ενάντια στις διακρίσεις στο ποδόσφαιρο.
3. [Bulgarian Football Union against match-fixing](#) (Η Βουλγαρική Ποδοσφαιρική Ένωση ενάντια στους στημένους αγώνες): Η Βουλγαρική Ποδοσφαιρική Ένωση ανέλαβε δράση ως προς την καταπολέμηση των στημένων αγώνων μέσα από την καθιέρωση ενός ειδικού για την ακεραιότητα και μιας ειδικής ηλεκτρονικής διεύθυνσης που θα λαμβάνει αναφορές για στημένους ποδοσφαιρικούς αγώνες. Μετά από ανάλυση, τα δεδομένα μπορούν να παρασχεθούν σε κάθε μέλος της ΒΠΕ και/ή του Υπουργείου Εσωτερικών. Στον ιστότοπό της ΒΠΕ μπορεί κανείς να βρει αποσπάσματα από κανονιστικά έγγραφα της Βουλγαρίας, της FIFA, της UEFA και της ΒΠΕ, καθώς και ειδήσεις

¹⁸<https://pravets.bg/data/pages/files/1426005476.pdf?%D0%B0=46>

και βίντεο σχετικά με το θέμα.

4. [International Boxing Association \(AIBA\) Gender Equality Forum](#) (Φόρουμ για την ισότητα φύλων της Διεθνούς Ένωσης Ερασιτεχνικής Πυγμαχίας): Αποτέλεσε τον πρώτο αγώνα που οργανώθηκε από την ένωση για τα ίσα δικαιώματα στην ερασιτεχνική πυγμαχία, και φιλοξενήθηκε στη Σόφια με συμμετέχουσες σαράντα γυναίκες από τριάντα χώρες. Ο βούλγαρος υπουργός νεολαίας και αθλητισμού, Krassen Kraley κήρυξε την έναρξη του αγώνα και ανέφερε πως η ομοσπονδία ερασιτεχνικής πυγμαχίας της Βουλγαρίας μπορεί να αποτελέσει παράδειγμα καθώς έχει εξαιρετικά αποτελέσματα τόσο στις ανδρικές όσο και στις γυναικείες κατηγορίες και φάνηκε πεπεισμένος πως η ισότητα φύλων είναι η κατεύθυνση προς την οποία πρέπει να κινηθεί κάθε αθλητικός σύλλογος στον κόσμο.

5. [Ambassadors' League - diplomats play football in support of human rights](#) (Πρωτάθλημα πρεσβευτών – διπλωμάτες παίζουν ποδόσφαιρο προς υποστήριξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων): Στις 11 Μαΐου του 2019 έλαβε χώρα ένα φιλανθρωπικό πρωτάθλημα ποδοσφαίρου με τη συμμετοχή εργαζομένων σε διπλωματικές αποστολές στη Σόφια, σε θεσμούς και μη κυβερνητικές οργανώσεις στα γήπεδα της εθνικής ποδοσφαιρικής βάσης «Bojana». Το πρωτάθλημα διοργανώθηκε από την Ένωση των Ηνωμένων Εθνών στη Βουλγαρία σε συνεργασία με την Βουλγαρική Ποδοσφαιρική Ένωση και με τη στήριξη του Υπουργείου Εξωτερικών της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας. Οι χρηματικοί πόροι που αξιοποιήθηκαν στην εκπαίδευση των παιδιών και των νέων της Βουλγαρίας για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Κροατία

1. [Statute of the Croatian Football Federation - Article 14 \(2019\)](#) (Διάταγμα της Κροατικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας– Άρθρο 14 (2019)): Η ομοσπονδία είναι ουδέτερη σε ζητήματα πολιτικής και θρησκείας, απαγορεύονται οι διακρίσεις παντός είδους εις βάρος κρατών, ατόμων και έμφυλων ομάδων στη βάση φυλής, εθνικότητας, θρησκείας, φύλου, γλώσσας, πολιτικών

συμπαθειών ή οτιδήποτε άλλου, ενώ ο παραβάτης αυτών των διατάξεων μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνος και να αποκλειστεί από την ένωση.

2. [“Fair play in the stands”](#) (Ευ αγωνίζεσθαι στα δίκτυα) από την GNK Dinamo Zagreb και τον Ερυθρό Σταυρό Κροατίας: Για κάθε αγώνα στον οποίο δεν θα επιβάλλονται κυρώσεις στη Dinamo από τους φορείς εποπτείας, και λόγω ξεσπασμάτων από τους οπαδούς της, η Dinamo θα δίνει ένα χρηματικό ποσό για τις ανάγκες παιδιών, νέων και λιγότερο προνομιούχων ατόμων. Η πάλη ενάντια στον ρατσισμό, τις διακρίσεις και τη ρητορική του μίσους αποτελεί έναν από τους γενικούς της στόχους.
3. [“Be a friend of children”](#) (Γίνε φίλος των παιδιών) από τον κροατικό ποδοσφαιρικό όμιλο Hajduk, τον όμιλο υδατοσφαίρισης(waterpolo) Jug, τον όμιλο πετοσφαίρισης(volleyball) Kastela, τον όμιλο καλαθοσφαίρισης(basketball) Split, τον όμιλο καλαθοσφαίρισης Zadar, τον όμιλο ποδοσφαίρου σάλας Split Tommy: Αυτή η ανθρωπιστική δράση διήρκησε 56 μέρες και αποσκοπούσε στη συγκέντρωση χρηματικών πόρων για την Παιδιατρική κλινική του νοσοκομειακού κέντρου Split.
4. [Natator Swimming Club](#) (Natator κολυμβητικός όμιλος): Ενεργητική προώθηση της κολύμβησης για όλους από το 2003. Ο όμιλος αποτελείται από άτομα με αναπηρία με πολλούς αθλητές παραολυμπιακών, νικητές πολλών μεταλλίων. Ο όμιλος συνεισφέρει με θετικό τρόπο στην τοπική κοινότητα ενθαρρύνοντας ενεργά τους ανθρώπους να ασχοληθούν με την κολύμβηση και προάγοντας τα βιοψυχοκοινωνικά οφέλη της κολύμβησης.
5. [National Minority Campaign](#) (Εθνική εκστρατεία για τις μειονότητες): Οργανωμένη εδώ και αρκετά χρόνια από τη Διεθνή Οργάνωση Ρομά και την Κροατική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία

στοχεύει στην καταπολέμηση του ρατσισμού, των διακρίσεων και της ρητορικής μίσους.

Κύπρος

3. [Strategy Plan of Cyprus Olympic Committee \(NOC\)2019-2021](#) (Στρατηγικό σχέδιο της Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής 2019-2021): Η επιτροπή αποσκοπεί στην προώθηση των ολυμπιακών ιδεών και αξιών μέσα από την ανάπτυξη και διάδοση στους ενδιαφερόμενους εκπαιδευτικού υλικού για τα ολυμπιακά ιδανικά· θα οργανώσει σχετικά σεμινάρια και συνέδρια και θα αναπτύξει μια βιβλιοθήκη για τον αθλητισμό. Επιπλέον, θα αναλάβει δράσεις για να συνδράμει στην καταπολέμηση των κοινωνικών ανισοτήτων σχεδιάζοντας και εφαρμόζοντας δράσεις για να αντιμετωπίσει τις κοινωνικές ανισότητες, τις διακρίσεις και τη βία· έχει αυξήσει τον αριθμό των γυναικών στο εκτελεστικό συμβούλιο, στις ομάδες εργασίας κ.τ.λ.· ενώ συμμετέχει σε μια διαδικασία ανταλλαγής και μετάδοσης χρηστών πρακτικών από κοινού με τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού, το Υπουργείο Παιδείας και αθλητικές ενώσεις.
4. [Strategy Plan of National Football Association of Cyprus \(CFA\) 2019-2024](#) (Στρατηγικό σχέδιο για την Κυπριακή Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου 2019-2024): Ο κύριος στόχος είναι η αύξηση της συμμετοχής των γυναικών και των κοριτσιών στο ποδόσφαιρο και η CFA πραγματοποιεί δράσεις σε σχολεία για την εκπαίδευση των κοριτσιών· διοργανώνει σχολικά πρωταθλήματα ποδοσφαίρου· προσφέρει εκπαίδευση στους δασκάλους· παρέχει κίνητρα στους ομίλους για τη δημιουργία ομάδων κορασίδων, για τη συμμετοχή στο εθνικό πρωτάθλημα γυναικών καθώς και για την πρόσληψη προπονητριών. Επιπλέον, σχεδιάζει και εκπονεί εκστρατείες προώθησης για τη συμπερίληψη των δύο φύλων· προσφέρει ζωντανή κάλυψη ποδοσφαιρικών αγώνων γυναικών, καθώς και δωρεάν προπονήσεις. Ο δεύτερος κεντρικός στόχος είναι η προώθηση της κοινωνικής ένταξης και αφομοίωσης. Η CFA σχεδιάζει τη διοργάνωση ενός πρωταθλήματος ποδοσφαίρου για

κρατούμενους ενώ διενεργεί ένα πρόγραμμα με τον τίτλο «Όλα διαφορετικά, όλα όμοια» που επιδιώκει να ενισχύσει μέσω του αθλητισμού ευάλωτα παιδιά και νέους, καθώς και να αντιμετωπίσει τον ρατσισμό και τις διακρίσεις.

5. [Goal in Life \(Γκολ στη ζωή\)](#): Φιλανθρωπική οργάνωση η οποία ιδρύθηκε από πρώην και εν ενεργεία ποδοσφαιριστές και επιδιώκει να αξιοποιήσει τις ικανότητές των ποδοσφαιριστών για μια θετική επίδραση στην κοινωνία, να ενισχύσει ανθρώπους σε ανάγκη και να στείλει θετικά μηνύματα προς κάθε κατεύθυνση. Έχει διοργανώσει πολλαπλές δράσεις για την ευαισθητοποίηση απέναντι στις διακρίσεις, τον ρατσισμό και τον εκφοβισμό· δράσεις για την προώθηση του εθελοντισμού· εκστρατείες για την ευαισθητοποίηση ως προς τον καρκίνο· για την ανακύκλωση· φιλανθρωπικές δράσεις, εκδηλώσεις, πρωταθλήματα για την υποστήριξη ατόμων και μη κυβερνητικών οργανώσεων· και επισκέψεις σε νοσοκομείων παιδιών για τον διανομή δώρων σε παιδιά ασθενείς.
6. [APOEL FC](#): Σύμφωνα με τον ιστότοπό του, ο όμιλος επιδιώκει την υποστήριξη και την προώθηση κοινωνικών στόχων. Προς επίτευξη αυτών, έχει υποστηρίξει την αποστολή της ActionAid Hellas για την κατασκευή ενός σχολείου στη Μοζαμβίκη στέλνοντας υπογεγραμμένες ποδοσφαιρικές μπάλες για τα παιδιά· έχει συμμετάσχει στην εκστρατεία ενάντια στις διακρίσεις και στον ρατσισμό του Δικτύου Fare 'Football People' (Άνθρωποι του ποδοσφαίρου)· έχει διεξαγάγει εκστρατείες ευαισθητοποίησης για την υγεία, για τον καρκίνο κ.τ.λ· υποστηρίζει δράσεις και εκστρατείες της Hope for Children (Ελπίδα για τα παιδιά), μη κυβερνητική οργάνωση για την προώθηση και την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών· και το 2016, αντί να επιλέξει έναν βασικό χορηγό για τη φανέλα του, ο APOEL συνεργάστηκε με την οργάνωση "Baby Miracles" (Μωρά Θαύματα) για να συνεισφέρει στο έργο της, το οποίο συνίσταται στην υποστήριξη πρόωρων νεογνών και στη

συγκέντρωση χρημάτων για την αγορά εξοπλισμού, τη συντήρηση των εγκαταστάσεων και τη δημιουργία ενός νέου τμήματος για την περίθαλψη πρόωρων νεογνών.

7. **Apollon Limassol FC**: Ο όμιλος αναλαμβάνει δράσεις ενάντια στον ρατσισμό, στη βία και στη χρήση ναρκωτικών· διοργανώνει επισκέψεις σε σχολεία για την υποστήριξη ατόμων με αναπηρία· το πρόγραμμα “Together we can achieve more” (Μαζί μπορούμε περισσότερα) το οποίο περιλαμβάνει δράσεις για την ευαισθητοποίηση και την εκπαίδευση παιδιών σχολείου σε ζητήματα ρατσισμού, εκφοβισμού και στην προώθηση ίσων δικαιωμάτων για τα άτομα με αναπηρία, συμπεριελήφθηκε στη μικρή λίστα της Ένωσης Ευρωπαϊκών Ομίλων για το «Βραβείο καλύτερου προγράμματος κοινοτικής και κοινωνικής ευθύνης 2018»¹⁹.

Ελλάδα

1. **Panathinaikos FC** (Παναθηναϊκός): Ο όμιλος θεωρεί ιστορική του ευθύνη τη δραστηριοποίηση στην υποστήριξη ευάλωτων πολιτών και στη βελτίωση των κοινωνικών ισορροπιών. Η εταιρεία συμμετέχει σε διεθνή δίκτυα κοινωνικής ευθύνης όπως το FARE, το δίκτυο ευρωπαϊκού ποδοσφαίρου για την ανάπτυξη και η ECA ενώ οι δράσεις της συνίστανται στη διοργάνωση εκδηλώσεων ενάντια στον ρατσισμό και στις διακρίσεις, στην υποστήριξη ανθρωπιστικών οργανώσεων μέσω φιλανθρωπικών παιχνιδιών και στην υποδοχή ευάλωτων κοινωνικών ομάδων στο αθλητικό κέντρο της ΠΑΕ.
2. **PAOK FC**: Το τμήμα που είναι υπεύθυνο για τα προγράμματα ΕΚΕ, “PAOK Action”, αναλαμβάνει σημαντικές πρωτοβουλίες στην πόλη της Θεσσαλονίκης. Οι δραστηριότητές του καλύπτουν μεγάλο εύρος κοινωνικών ζητημάτων όπως η εκπαίδευση, η προώθηση της κοινωνικής ένταξης, τα ανθρώπινα δικαιώματα κ.τ.λ. με την επικέντρωση σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και τη συνεργασία με αρκετούς

¹⁹<https://www.ecaeurope.com/news/eight-clubs-shortlisted-for-the-eca-csr-award-2018/>

οργανισμούς για την επίτευξη ισχυρού κοινωνικού αντικτύπου για τον πληθυσμό και την κοινότητα.

3. [AEK FC](#): Ως ιστορική ομάδα με ρίζες από τη Μικρά Ασία, ο όμιλος εκπονεί πολύπλευρες δράσεις ΕΚΕ που στοχεύουν σε μια ουσιαστική συνεισφορά στην προστασία του περιβάλλοντος, στην εκπαίδευση, στον πολιτισμό και στην κοινωνία ως σύνολο. Ενδεικτικά, η ομάδα συνεργάζεται με την ‘Solidarity Now’ (Αλληλεγγύη τώρα), μια ελληνική ΜΚΟ ενεργή σε ζητήματα προσφύγων σε ένα πρόγραμμα για την κοινωνική ένταξη προσφυγόπουλων σε αθλητικές δραστηριότητες²⁰.
4. [Hellenic Federation of Football \(EPO\)](#): Το νέο στρατηγικό σχέδιο της Ομοσπονδίας ονομάζεται “Football Around” (Μπάλα Παντού) και απευθύνεται στο σύνολο του πληθυσμού με σκοπό να διαδώσει τις ποδοσφαιρικές αξίες. Το σχέδιο έχει ως κεντρικό στόχο, την προώθηση, την υποστήριξη και την ανάπτυξη του γυναικείου ποδοσφαίρου ενώ συμπεριλαμβάνει ένα πρόγραμμα βάσης που στοχεύει στην προώθηση ίσων ευκαιριών για όλους με τη συμμετοχή παιδιών, σχολείων, ερασιτεχνών, κοριτσιών, ανθρώπων με αναπηρία και ηλικιωμένων.
5. [Antetokounbros Academy](#): Ως ιδιωτική πρωτοβουλία ο Γιάννης Αντετοκούνμπο, ο διάσημος έλληνας καλαθοσφαιριστής και οι αδελφοί του ίδρυσαν την “Antetokounbros Academy” σε συνεργασία με ιδιωτικές εταιρίες. Το πρόγραμμα προσφέρει υπηρεσίες προπόνησης στην καλαθοσφαίριση σε κορίτσια και αγόρια, 12-16 χρονών, και θέσεις για νέους προπονητές, 18-25 χρονών. Ο πρωταρχικός του στόχος είναι να παρέχει ευκαιρίες σε παιδιά από υποβαθμισμένες κοινότητες διαμορφώνοντας ένα συμπεριληπτικό περιβάλλον για όλους, προωθώντας την ενδυνάμωση των κοριτσιών και δημιουργώντας εκπαιδευτικές

²⁰<https://www.solidaritynow.org/aek/>

εμπειρίες μέσα από το άθλημα της καλαθοσφαίρισης.

Ιταλία

1. [Collaboration between ItaliaCamp and AS ROMA](#) (Συνεργασία μεταξύ της ItaliaCamp και της AS ROMA): Με την ενεργητική υποστήριξη των μαθητών από LUISS Guido Carli University, αναπτύχθηκε μια πρωτοποριακή μορφή ΕΚΕ ως ένα «νέο προϊόν σε σύγκριση με την παραδοσιακή κοινωνική έκθεση», με την ονομασία «Έκθεση επιπτώσεων». Η έκθεση στόχευε σε μια οικονομική και ποσοτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και των αλλαγών που προέκυψαν στην ενδιαφερόμενη αγορά, ένα μοντέλο που επιδιώκει να ενθαρρύνει τις εταιρίες στη διάδοση χρηστών πρακτικών διαφάνειας και βιωσιμότητας. Επιπλέον, μετακυλίωντας την ανάλυση από την παραγωγή στα αποτελέσματα των εφαρμοσμένων δράσεων, αντιπροσωπεύει ένα νέο εργαλείο ελέγχου με στρατηγική αξία, που μπορεί να τύχει αντιγραφής από άλλους οργανισμούς οι οποίοι σκοπεύουν να το υιοθετήσουν. Η ανάλυση δεδομένων εστιάζει σε τέσσερις τομείς: εκπαιδευτικές δραστηριότητες για νέους, ιστορία του ομίλου και ταυτότητα εμπορικού σήματος, σχέση με τους οπαδούς και ρόλος του αθλητικού ομίλου AS ROMA ως πρεσβευτή της πόλης.
2. [Italian Juventus soccer club](#) (Ιταλικός Όμιλος Ποδοσφαίρου Juventus): Το πρόγραμμα “Play with Me” (Παίξε μαζί μου), που δημιούργησε η Juventus το 2012 αποτελεί μια εκπαιδευτική και ψυχαγωγική πρωτοβουλία που έχει ως στόχο να διευκολύνει την πρόσβαση στο ποδόσφαιρο για όσους δεν έχουν αυτή τη δυνατότητα λόγω κοινωνικών και οικονομικών εμποδίων. Το πρόγραμμα έχει αναλάβει την προώθηση μεταξύ των συμμετεχόντων παιδιών ενός υγιούς και δραστήριου τρόπου ζωής μέσω τακτικής φυσικής άσκησης. Στην τελευταία της έκθεσης ΕΚΕ 2018/2019 η Juventus αναγνωρίζει το ποδόσφαιρο ως έναν από τους σπουδαιότερους πόρους της βιομηχανίας του αθλητισμού με σημαντικό κοινωνικό αντίκτυπο, όπως υπέδειξε το Πρόγραμμα για βιώσιμη ανάπτυξη 2030 του Οργανισμού

Ηνωμένων Εθνών και εκφράζει τη θέλησή της να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο σε αυτό επανακαθορίζοντας τους κανονισμούς της με βάση αυτή τη νέα μέθοδο.

3. [“Vincere da grandi” \(Νικήστε ως ενήλικες\)](#): Αθλητικό, εκπαιδευτικό και κοινωνικό πρόγραμμα, το οποίο ξεκίνησε το 2015 από τις CONI και Lottomatica (ιταλική εταιρία στοιχημάτων) με στόχο τη διάδοση της κουλτούρας της νομιμότητας σε δύσκολα πεδία με εγκλήματα υψηλού ρίσκου και κοινωνικό αποκλεισμό, χρησιμοποιώντας τον αθλητισμό ως εργαλείο κοινωνικής συνοχής και ανάπτυξης. Η πρωτοβουλία παρέχει μια αθλητική, εκπαιδευτική και συναισθηματική εμπειρία 360° για παιδιά μεταξύ 5-14 ετών που ανήκουν σε μη προνομιούχες οικογένειες, προσφέροντας μια πραγματική υπηρεσία στην κοινότητα με μαθήματα διαφορετικών αθλημάτων για τα παιδιά, με την προμήθεια αθλητικών ενδυμάτων, με προγράμματα προπονήσεων για την υποστήριξη νέων ταλέντων και με την εκ νέου ανάπτυξη αθλητικών εγκαταστάσεων. Η εφαρμογή του προγράμματος σε εθνικό επίπεδο διεξήχθη σε πολλές προβληματικές γειτονίες σε όλη τη χώρα όπως η τοπική κοινότητα San Filippo Neri (πρώην Zen) στο Παλέρμο, Ιταλία. Μέσω της τοπικής υποστήριξης της ερασιτεχνικής αθλητικής ένωσης “Atletica Berradi 091” περισσότερα από ένα εκατομμύριο παιδιά πήραν μέρος, δύο φορές την εβδομάδα επί έξι μήνες, σε μαθήματα στίβου, αντιπτερίσης (badminton), ιστιοπλοΐας, πετοσφαίρισης, καλαθοσφαίρισης, ποδοσφαίρου και καράτε.
4. [Mondiali Antirazzisti](#) (Αντιρατσιστικό πρωτάθλημα) από την ιταλική Ένωση αθλητισμού για (UISP): Η UISP είναι μια ένωση για τον αθλητισμό και την κοινωνική πρόνοια που στοχεύει στην επέκταση του δικαιώματος στον αθλητισμό για όλους τους πολίτες. Το 1997, στη βάση των αξιών της «πολιτικής πρακτικού βίου», της συμμετοχής, της αλληλεγγύης έναντι σε κάθε μορφή διακρίσεων, προκαταλήψεων και ρατσισμού, υλοποιήθηκε το

πρόγραμμα MondialiAntirazzisti (Αντιρατσιστικό πρωτάθλημα). Η επιτυχία του διοργάνωσης φάνηκε από το γεγονός πως όλοι όσοι παρευρέθηκαν σε αυτό αποφάσισαν να επιστρέψουν και τον επόμενο χρόνο φέρνοντας και άλλους φίλους μαζί τους, οι οποίοι είχαν παρακινηθεί από τις αφηγήσεις των συμμετεχόντων. Τα τελευταία χρόνια το Mondiali έχει γίνει ένα πραγματικό πολυπολιτισμικό φεστιβάλ και μια στοχευμένη πρωτοβουλία στον αγώνα ενάντια σε κάθε μορφής διακρίσεων.

5. **Out-Sport**: Αναφορικά με την ένταξη της κοινότητας LGBTQI+ στον τομέα του αθλητισμού, η εθνική έκθεση (2019) αυτού του ευρωπαϊκού προγράμματος με εταίρο στην Ιταλία την Υπηρεσία Ιταλικής Αθλητικής Κουλτούρας(AICS) προσέφερε προτάσεις που συμπεριελάμβαναν έναν κατάλογο συγκεκριμένων στόχων όπως «η θέσπιση σαφών πειθαρχικών κανονισμών για την αντίθεση στην ομοφοβία και την τρανσφοβία στον αθλητισμό και στους οπαδούς στην ομοσπονδία και στα κλιμάκια της CONI, ζητώντας τη συμπερίληψη αναφοράς στον σεξουαλικό προσανατολισμό και στην ταυτότητα φύλου ως περιπτώσεις διακρίσεων στους κανονισμούς όλων των ομοσπονδιών και των φορέων προώθησης του αθλητισμού, ήδη υπάρχουσες στον κανονισμό της CONI από το 2015 μόνο για τον σεξουαλικό προσανατολισμό”.

2.3. Αξιολόγηση και αποτελέσματα των πολιτικών ΚΕ

Όπως έγινε φανερό, στις χώρες εταίρους έχουν εφαρμοστεί αρκετές πολιτικές και πρωτοβουλίες ΕΚΕ. Ωστόσο, σημαντικό στοιχείο της ΕΚΕ αποτελεί η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των εφαρμοσμένων πρωτοβουλιών. Ως προς αυτό το σημείο, η έρευνα που πραγματοποιήθηκε από τους ερευνητές έδειξε τα εξής στοιχεία:

- Πολύπλευρες πρωτοβουλίες και πολιτικές εφαρμόστηκαν από αθλητικούς οργανισμούς και σχετικούς ενδιαφερόμενους στις πέντε χώρες σε συνεργασία με τοπικούς και διεθνείς οργανισμούς. Συνεπώς, εντοπίστηκαν ενθαρρυντικές προσπάθειες καθώς υπάρχει προθυμία από πλευράς τους να έχουν θετικό αντίκτυπο στις κοινότητές τους.
- Στη Βουλγαρία, την Κροατία, την Κύπρο και την Ελλάδα πραγματοποιείται μικρή ή καμία προσπάθεια για την αξιολόγηση του αντικτύπου και των αποτελεσμάτων των εφαρμοσμένων δράσεων. Μόνο στην Ιταλία η έρευνα εντόπισε επαγγελματικούς ομίλους και ομοσπονδίες που δημοσιεύουν ετήσιες εκθέσεις βιωσιμότητας και αποτιμούν τον αντίκτυπο των δραστηριοτήτων τους.
- Απαιτείται περαιτέρω έρευνα στο ζήτημα, καθώς και συγκεκριμένο μεθοδολογικό πλαίσιο για την αποτελεσματική αξιολόγηση και ανάλυση των πραγματικών συνεπειών των εφαρμοσμένων πολιτικών και πρωτοβουλιών ΕΚΕ.

Συγκεκριμένα, στη Βουλγαρία η εφαρμογή πολιτικών ΕΚΕ παρουσιάζει ορισμένα ενδιαφέροντα και δύσκολα ζητήματα προς μελλοντική συζήτηση ως θέματα που δεν έχουν διερευνηθεί ευρέως και στα οποία υπάρχει μεγάλο περιθώριο για περαιτέρω ανάπτυξη. Ο αθλητισμός αποτελεί έξοχο παράδειγμα πίεσης από κάτω προς τα πάνω στα εθνικά νομικά ζητήματα ενώ υπάρχει ανάγκη συμβατότητας μεταξύ διεθνών, ευρωπαϊκών και εθνικών κανονισμών. Στην Κροατία, το εθνικό αθλητικό πρόγραμμα που ξεκίνησε το 2019 και θα διαρκέσει ως το 2026 συνεισφέρει σημαντικά στη διεκδίκηση για κοινωνική ευθύνη. Ωστόσο, μια εφ'όλης της ύλης ανάλυση SWOT (κεντρική κρατική υπηρεσία για τον αθλητισμό, 2019) εντόπισε ορισμένες εσωτερικές αδυναμίες: ανεπαρκής συμμετοχή γυναικών σε κάθε επίπεδο, ακατάλληλη προσαρμογή των εγκαταστάσεων για τα άτομα με αναπηρία, ανεπαρκής ευαισθητοποίηση ως προς το πρόβλημα του φαινομένου της βίας στον αθλητισμό, κ.τ.λ. Εξωτερικοί αρνητικοί παράγοντες συνίστανται στην κακή οικονομική κατάσταση, στη μη ελεγχόμενη νομοθεσία και σε αρνητικές δημογραφικές τάσεις (κεντρική κρατική υπηρεσία για τον αθλητισμό, 2019). Πάραυτα, θετικά στοιχεία είναι η ανώτερη αθλητική παράδοση της Δημοκρατίας της Κροατίας και το κορυφαίο αθλητικό και προπονητικό προσωπικό (κεντρική κρατική υπηρεσία για τον αθλητισμό, 2019).

Στα ελληνικά συμφραζόμενα, σύμφωνα με τους Douvis et al. (2015), λόγω της απουσίας σαφούς μεθοδολογίας και κοινού πλαισίου, παρατηρήθηκε έλλειψη αξιολογήσεων και μέτρων για την αποτελεσματικότητα των πρωτοβουλιών της ΕΚΕ. Οι ερευνητές αναγνώρισαν την ανάγκη για την ανάπτυξη συγκεκριμένων κριτηρίων και δεικτών για τη μέτρηση της συνεισφοράς και των αποτελεσμάτων των δραστηριοτήτων ΕΚΕ (Babiak & Wolfe, 2006). Συνήθως, η αποτελεσματικότητα των πρακτικών γίνεται στη υποκειμενικών αξιολογήσεων μέσω

παρατηρήσεων θετικών αποτελεσμάτων, με τους οργανισμούς να χρησιμοποιούν τα θετικά σχόλια, τη δημόσια γνώμη που διατυπώνεται στο διαδίκτυο και τα ληφθέντα ευχαριστήρια μηνύματα προκειμένου να αποτιμήσουν τον αντίκτυπο τους. (Dounis et al., 2015). Ως προς αυτό το σημείο, η κατάσταση στην Κύπρο είναι παραπλήσια με αυτή που επικρατεί στην Ελλάδα. Η ερευνητική ομάδα δεν εντόπισε καμία προσπάθεια αξιολόγησης των δράσεων. Στην Ιταλία, η αξιολόγηση των πρωτοβουλιών ΕΚΕ είναι περισσότερο ενεργή. Η ιταλική ομοσπονδία πετοσφαίρισης, στην έκθεση ΕΚΕ του 2018²¹ συγκέντρωσε πληροφορίες μέσω έρευνας για τις δραστηριότητες που εκπονήθηκαν από τις κατά τόπους συνδεδεμένες εταιρείες στις περιοχές τους. Οι ερωτήσεις, όλες κλειστού τύπου, εξέταζαν τις δραστηριότητες που εκπονήθηκαν από διάφορες απόψεις όπως η αθλητική εκπαίδευση και η πολιτική διαγωγή, η προστασία της υγείας, η κοινωνική ένταξη και αφομοίωση, η ισότητα ευκαιριών, κ.τ.λ. Τα αποτελέσματα έδειξαν πως οι περισσότερες δραστηριότητες που εκπονήθηκαν από τους συνεργαζόμενους ομίλους ήταν όσες σχετιζόνταν με την προστασία της υγείας· με τη διαχείριση της σχέσης με τους γονείς των αθλητών και τη διάδοση της πολιτικής αγωγής μέσω του αθλητισμού(>50%)· δραστηριότητες σχετικές με την κοινωνική ένταξη· την υγιεινή διατροφή και την καταπολέμηση της παχυσαρκίας και του εκφοβισμού (30-50%). Στο ίδιο μήκος κύματος, η ιταλική ομοσπονδία ποδοσφαίρου, στην τελευταία της έκθεση ΕΚΕ, έδειξε μια αύξηση της τάξης του +35% των μελών που έχουν γεννηθεί στο εξωτερικό ανά ήπειρο κατά την περίοδο 2007-2018· κατ' αυτό τον τρόπο το ιταλικό ποδόσφαιρο αποτελεί «ένα σημαντικό εργαλείο κοινωνικής ένταξης».

2.4. Στόχοι, σχεδιασμός και μελλοντικές πολιτικές σε εθνικό επίπεδο

Όσον αφορά τις μελλοντικές πολιτικές και τον σχεδιασμό στις χώρες εταίρους, η έρευνά μας έδειξε τα παρακάτω αποτελέσματα:

- Πραγματοποιούνται νομοθετικές προσπάθειες σε εθνικό επίπεδο ώστε να εξορθολογήσουν το οικοσύστημα του αθλητισμού/διακυβέρνησης στους αθλητικούς οργανισμούς. Ωστόσο, παρά τις προσπάθειες, δεν έχουν εντοπιστεί μελλοντικές πολιτικές ή νόμοι σχετικοί με τη χρηστή διακυβέρνηση ή την κοινωνική ευθύνη στους αθλητικούς οργανισμούς παρά μόνο στην Ελλάδα και τη Βουλγαρία.
- Οι εφαρμοσμένες δράσεις τείνουν να είναι αποσπασματικές, βραχυπρόθεσμες και, ως ένα βαθμό, να μην ακολουθούν μια μακροπρόθεσμη στρατηγική με σαφώς καθορισμένους στόχους που να διασφαλίζει αυξανόμενα και μακροπρόθεσμα αποτελέσματα, ιδιαίτερα, στην Ελλάδα και στην Κύπρο.

²¹<https://www.federvolley.it/bilancio-sociale>

- Υπάρχει ανάγκη ενθάρρυνσης, στήριξης και εκπαίδευσης των αθλητικών οργανισμών εκ μέρους κράτος ως προς την εφαρμογή δράσεων κοινωνικής ευθύνης.

Για παράδειγμα, στη Βουλγαρία η ανανεωμένη αθλητική πολιτική της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας συμπεριλαμβάνει τις εξής κύριες προτεραιότητες και επισημαίνει τις γενικές αρχές της φυσικής αγωγής και του αθλητικού συστήματος. Στο άρθρο 3 της «Πράξης για τη φυσική αγωγή και τον αθλητισμό» παρατίθενται οι γενικές αρχές του συστήματος φυσικής αγωγής και αθλητισμού οι οποίες προσδιορίζονται ως εξής: α) διαδραστικότητα και συντονισμός των προσπαθειών του κράτους και των δημοσίων θεσμών για τη θέσπιση αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος φυσικής αγωγής και αθλητισμού, β) συνολική σύνδεση της φυσικής αγωγής και του αθλητισμού με την υγειονομική περίθαλψη, τις δραστηριότητες διακοπών, την εκπαίδευση και τον πολιτισμό ώστε να καθιερωθεί ένα ενιαίο λειτουργικό σύστημα για την ενίσχυση ενός εξισορροπημένου αντίκτυπου για όλα τα στρώματα του πληθυσμού, γ) παροχή δημοκρατίας και αυτοδιοίκησης στις ενώσεις πολιτών και παροχή επιλογών για τα μέσα και τις μεθόδους για τη φυσική άσκηση, τον αθλητισμό και τον τουρισμό, δ) τακτική εφαρμογή, επιστημονική και διαφοροποιήσιμη προσέγγιση σε σχέση με την πρακτική σωματικής άσκησης και αθλητισμού καθ'όλη τη διάρκεια της ανθρώπινης ζωής, ε) συμμόρφωση προς τις γενικές διεθνώς αναγνωρισμένες αρχές της φυσικής αγωγής και του αθλητισμού και διεθνής αθλητική συνεργασία²². Στην Κροατία οι αθλητικοί οργανισμοί χρειάζονται την υποστήριξη της νομοθεσίας και των αρχών ώστε να πετύχουν στην προώθηση πολιτικών κοινωνικής ευθύνης.

Στην Κύπρο, η έρευνα τεκμηρίωσης δεν εντόπισε κάποιο συνολικό και μακροπρόθεσμο πρόγραμμα ΕΚΕ. Οι αθλητικοί οργανισμοί δεν έχουν δημιουργήσει ξεχωριστά τμήματα ή ιδρύματα για τέτοιες δράσεις, όπως συμβαίνει σε ομίλους άλλων χωρών. Κατά συνέπεια, αν και οργανώνουν και αναλαμβάνουν μεγάλο εύρος πρωτοβουλιών και δράσεων, αυτές φαίνεται πως είναι βραχυπρόθεσμες και μερικές. Δεν δείχνουν να ακολουθούν μια μακροπρόθεσμη στρατηγική με σαφώς καθορισμένους στόχους που να διασφαλίζει ένα μακροπρόθεσμο και πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα. Ανάλογη αποσπασματικότητα των πρωτοβουλιών παρατηρήθηκε και στην Ελλάδα. Στην Ελλάδα οι νέοι αθλητικοί νόμοι που ψηφίστηκαν φέτος (2020) αποτελούν μια πολλά υποσχόμενη προσπάθεια για την υποστήριξη της χρηστής διακυβέρνησης στους αθλητικούς φορείς. Ωστόσο, δεν έχουμε δει ακόμα τα αποτελέσματα στην πράξη. Στην Ιταλία η έρευνα έδειξε πως πραγματοποιείται προσπάθεια να υπολογιστεί ο

²²<https://books.google.bg/books?id=0o2WDwAAQBAJ&pg=PT14&lpg=PT14&dq=1.+National+legal+framework+in+regards+to+discrimination/+violence+and+human+rights+protection+in+sports+in+Bulgaria&source=bl&ots=E-BuVwxFqe&sig=ACfU3U1->

αντίκτυπος για τις μελλοντικές δραστηριότητες. Η «Έκθεση Αντίκτυπου» της ομάδας ποδοσφαίρου AS Roma που αναφέρθηκε θα εξακολουθήσει την ανάπτυξη μεθοδολογίας μετρήσεων χαρτογραφώντας τον αντίκτυπο για μελλοντικές δραστηριότητες, με σκοπό την κατάρτιση μιας έκθεσης ενσωματωμένου αντίκτυπου που να μπορεί να αποδόσει μια συνολική άποψη όλων των δραστηριοτήτων που εκπονήθηκαν. Σε εθνικό επίπεδο η πορεία της CONI προς τη βιωσιμότητα υποστηρίχθηκε από τη δέσμευση να επιτύχει τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης (SDGs). Μέσα από εξατομικευμένα προγράμματα και δραστηριότητες η CONI αναλαμβάνει την υλοποίηση δράσεων στο προγραμματικό της σχεδιασμό και την ενσωμάτωση αυτών των στόχων στις δικές στρατηγικές και διαδικασίες εκθέσεων βιωσιμότητας. Αυτοί οι μελλοντικοί στόχοι διακρίνονται σε τέσσερις μακρο- περιοχές και απαριθμούνται στην έκθεση²³: α) αθλητική και κοινωνική ανάπτυξη, β) αθλητισμός, νεότητα και σχολική εκπαίδευση και γ) αθλητισμός, υγεία και κοινότητα.

3. Έρευνα πεδίου

3.1. Μεθοδολογία

Για τη συνοπτική έκθεση, εκτός από την έρευνα τεκμηρίωσης, οι πέντε εταίροι διεξήγαγαν, επίσης, και έρευνα πεδίου σε εθνικό επίπεδο. Κάθε εταίρος ανέλαβε να διεξαγάγει είκοσι συνεντεύξεις με εκπροσώπους αθλητικών οργανισμών και λοιπών ενδιαφερόμενων. Τελικά, οι **101 συμμετέχοντες** μας παρείχαν τα σχόλιά τους, μέσα από 82 διενεργηθείσες συνεντεύξεις και 18 συμπληρωμένα διαδικτυακά ερωτηματολόγια, λόγω προβλημάτων στην επικοινωνία λόγω των μέτρων περιορισμού για τον Covid-19. Οι ομάδες-στόχοι αποτελούνταν από εκπροσώπους:

- Κερδοσκοπικών και μη κερδοσκοπικών αθλητικών οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων επαγγελματικών και ερασιτεχνικών αθλητικών ομίλων, πολλαθλητικών ομίλων, αθλητικών ακαδημιών κ.τ.λ.
- Σχετικών ενδιαφερόμενων όπως ΜΚΟ κ.τ.λ.
- Ερευνητικών ινστιτούτων
- Πανεπιστημίων
- Φορέων χάραξης πολιτικής

Η επιλογή των συμμετεχόντων συντελέστηκε με επαφές μέσω μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και κλήσεων, με την ενημέρωσή τους για το πρόγραμμα GoSport και τους στόχους

²³https://www.coni.it/images/BilancioSostenibilita2018/BdS_CONI_2018.pdf

της έρευνάς μας. Τα σχετικά έντυπα συναίνεσης που διασφάλισαν την ανωνυμία και το απόρρητο στάλθηκαν και υπογράφηκαν από όλους τους συμμετέχοντες πριν από τις συνεντεύξεις. Οι συνεντεύξεις ηχογραφήθηκαν για την περαιτέρω ανάλυση των δεδομένων. Η περίοδος των συνεντεύξεων διήρκησε από τον Μάιο έως τον Οκτώβριο του 2020. Λόγω της απαγόρευσης κυκλοφορίας και των μέτρων περιορισμού για την καταπολέμηση της πανδημίας Covid-19, οι περισσότερες συνεντεύξεις διεξήχθησαν είτε με διαδικτυακά μέσα (Skype, Zoom, Viber) είτε τηλεφωνικά, ενώ λίγες πραγματοποιήθηκαν δια ζώσης. Στην Ιταλία πραγματοποιήθηκαν 2 συνεντεύξεις και συμπληρώθηκαν 18 διαδικτυακά ερωτηματολόγια από επαγγελματίες του αθλητισμού και λοιπούς ενδιαφερόμενους, λύση που προσφέρθηκε ως δεύτερη επιλογή στους ερευνητές, σε περίπτωση που δεν κατάφεραν να επικοινωνήσουν με τους συμμετέχοντες. Στον παρακάτω πίνακα, παρουσιάζονται τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων:

	Χώρες					Σύνολο
	Βουλγαρία	Κροατία	Κύπρος	Ελλάδα	Ιταλία	
Συνεντεύξεις	21	20	20	20	2	101
Ερωτηματολόγια	-	-	-	-	18	
Φύλο	15	14	18	17	9	73 άνδρες
	6	6	2	3	11	28 γυναίκες
Μέσος όρος ηλικίας	37.6	35.3	-	45	-	39.3 χρόνια
Μέσος όρος εμπειρίας	7.9	8.3	-	5.2	6.5	6.9 χρόνια

Πίνακας 1: Χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων

Η μεγάλη πλειοψηφία των συμμετεχόντων ήταν άνδρες. Ο μέσος όρος ηλικίας ήταν τα 39 χρόνια και ο μέσος όρος εμπειρίας τα 7 χρόνια. Οι συνεντευξιζόμενοι κάλυπταν ένα μεγάλο εύρος του αθλητικού πεδίου συμπεριλαμβανομένων του ποδοσφαίρου, της καλαθοσφαίρισης, της καλαθοσφαίρισης με αμαξίδιο, των αγωνισμάτων δρόμου (running), της χειροσφαίρισης (handball), του πένταθλου, της ιστιοπλοΐας, του κρίκετ, του κικ-μπόξινγκ, της ενόργανης γυμναστικής, του χορού, των πιλάτες, της γιόγκα και του τάε κβον ντο.

3.2. Γνώσεις, απόψεις and στάσεις απέναντι στην (Ε)ΚΕ

Σε αυτό το τμήμα, διερευνήσαμε τις γνώσεις τους– τι γνωρίζουν σε σχέση με την (Ε)ΚΕ και τις απόψεις/στάσεις τους προς αυτή, συμπεριλαμβανομένων των οφελών που προκύπτουν για τους αθλητικούς οργανισμούς και την κοινωνία από την εφαρμογή πολιτικών (Ε)ΚΕ. Τα κύρια ευρήματα από τις συνεντεύξεις με τους ειδικούς του αθλητισμού είναι τα εξής:

- Οι εκπρόσωποι των κερδοσκοπικών οργανισμών είχαν πληρέστερες γνώσεις στο ζήτημα της ΕΚΕ απ' ό,τι οι εκπρόσωποι των μη κερδοσκοπικών οργανισμών. Οι τελευταίοι είχαν, ως επί το πλείστον, επιφανειακές και περιορισμένες γνώσεις, ή και καμία γνώση ως προς το τι είναι η ΕΚΕ.
- Η ΕΚΕ αντιμετωπίζεται ως σημαντικός πυλώνας των αθλητικών οργανισμών και η κοινωνική συνεισφορά συνδέεται ευθέως με την αποστολή και τις αξίες των αθλητικών οργανισμών.
- Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων δήλωσε πως θα ήταν πρόθυμοι να εφαρμόσουν προγράμματα ΕΚΕ ή να βελτιώσουν τις πρακτικές τους, εάν είχαν καλύτερη γνώση και υποστήριξη για τέτοιες δραστηριότητες.

Οι εκπρόσωποι ανέφεραν τα **οφέλη** από την ενασχόληση τους με δράσεις (Ε)ΚΕ. Τα οφέλη αφορούν τόσο τους αθλητικούς οργανισμούς, όσο και τις κοινότητες τους και την κοινωνία. Οι συνεντευξιζόμενοι αναγνώρισαν αρκετά πλεονεκτήματα που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα όψεων. Τα παρακάτω είναι αυτά αναφέρθηκαν περισσότερες φορές:

- Η δυνατότητα των αθλητικών οργανισμών να έχουν έναν θετικό αντίκτυπο αναγνωρίζεται πλήρως από τους συμμετέχοντες. Τα αθλήματα αποτελούν γόνιμο έδαφος για την αποτελεσματική επιρροή σε παιδιά, νέους και στην κοινωνία ως σύνολο.
- Η βελτίωση της εικόνας και η ενίσχυση του ονόματος της εταιρείας για τον αθλητικό οργανισμό.
- Η προώθηση του αθλητισμού μέσω μιας ευρύτερης έκθεσης στο ευρύ κοινό, ιδιαίτερα για λιγότερο γνωστά αθλήματα.
- Τα οικονομικά οφέλη και η φορολογική ελάφρυνση, ιδιαίτερα για τους κερδοσκοπικούς οργανισμούς.

3.3. Δράσεις, πρωτοβουλίες και πολιτικές για την (Ε)ΚΕ

Ακολούθως, εντοπίσαμε τις δράσεις, τις πρωτοβουλίες και τις πολιτικές (Ε)ΚΕ τις οποίες σχεδιάζουν και εφαρμόζουν, τις ομάδες στόχους, τους στόχους, τα προβλήματα/δυσκολίες και τη συμμετοχή των κρατών και της Ε.Ε.. Παρατίθενται κάποια σημαντικά χαρακτηριστικά που εντοπίστηκαν στις συνεντεύξεις:

- Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων είχε να παρουσιάσει παραδείγματα δράσεων (Ε)ΚΕ. Στη Βουλγαρία, ωστόσο, οι περισσότερες από τις δομές υπό ανάλυση (66.67%) δεν εφαρμόζουν οι ίδιες δραστηριότητες (Ε)ΚΕ, καθώς τους λείπουν οι γνώσεις ή η υποστήριξη για τη δημιουργία και την υλοποίηση τέτοιων δραστηριοτήτων.
- Οι αθλητικοί οργανισμοί συνεργάζονται με τοπικούς και εθνικούς οργανισμούς π.χ. ΜΚΟ, φιλανθρωπικά ιδρύματα, σχολεία κ.τ.λ. για την εφαρμογή πρωτοβουλιών ΕΚΕ.
- Οι κερδοσκοπικοί αθλητικοί οργανισμοί συμμετέχουν σε προγράμματα ΕΚΕ τα οποία διοργανώνονται από τους ευρωπαϊκούς φορείς στους οποίους συμμετέχουν, π.χ. η Ομοσπονδία Ευρωπαϊκών Ομίλων, η Ευρωλίγκα, το ΕFDN κ.τ.λ.
- Μερικοί από αυτούς (κερδοσκοπικοί και μη κερδοσκοπικοί) χρησιμοποιούν χρηματοδότηση από την Ε.Ε. ενώ έχουν συμμετάσχει ως εταίροι σε προγράμματα. Ωστόσο, τους λείπουν επαρκείς γνώσεις σχετικά τις ευκαιρίες χρηματοδότησης στην Ε.Ε.
- The non-profit sports clubs implement social activities in their local communities, but do not name and communicate them as CSR, due to the lack of adequate knowledge on (C)SR. Οι μη κερδοσκοπικοί αθλητικοί όμιλοι υλοποιούν κοινωνικές δραστηριότητες στις τοπικές τους κοινότητες, αλλά δεν τις κατονομάζουν ούτε τις κοινοποιούν ως ΕΚΕ, λόγω του ότι τους λείπουν οι κατάλληλες γνώσεις για την (Ε)ΚΕ.

Οι δράσεις (Ε)ΚΕ που εφαρμόζουν ή συμμετέχουν οι κερδοσκοπικοί και μη κερδοσκοπικοί αθλητικοί οργανισμοί περιλαμβάνουν ένα μεγάλο εύρος εννοιών και πρωτοβουλιών.

Επικεντρώνονται σε διάφορες ομάδες-στόχους και έχουν πολλαπλούς στόχους, εκ των οποίων οι πιο συνηθισμένοι είναι οι παρακάτω:

- Δωρεές προϊόντων, επισκέψεις και συνεργασίες με φιλανθρωπικά ιδρύματα, ΜΚΟ, ενώσεις για τα παιδιά κ.τ.λ. για την υποστήριξη της κοινωνικής ένταξης ανθρώπων από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, όπως πρόσφυγες, ασυνόδευτοι ανήλικοι και άλλοι.
- Διοργάνωση φιλικών αγώνων για τη συγκέντρωση χρηματικών πόρων προς υποστήριξη ειδικών σκοπών, π.χ. για παιδιά και ενήλικες με σοβαρά προβλήματα υγείας.
- Προώθηση της υγείας και της φυσικής αγωγής μέσω πρωτοβουλιών ευαισθητοποίησης όπως η διοργάνωση αιμοδοσιών, οι εκστρατείες ευαισθητοποίησης ως προς την οδική ασφάλεια, δράσεις ευαισθητοποίησης για προβλήματα υγείας.
- Εκδηλώσεις για την ευρύτερη αναγνώριση και εξοικείωση με ένα συγκεκριμένο άθλημα μέσω επισκέψεων και ομιλιών στα σχολεία από αθλητές προς τα παιδιά.
- Υποστήριξη νεαρών αθλητών με υποτροφίες ή άλλες διευκολύνσεις για την εισαγωγή τους στα πανεπιστήμια.
- Φιλοξενία μη προνομιούχων παιδιών ή μελών μειονοτικών ομάδων π.χ. αιτούντων άσυλο και πρόσφυγες ως προσκεκλημένων στα παιχνίδια τους.
- Εκστρατείες για την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση π.χ. δενδροφυτεύσεις.

Μια άλλη σημαντική πτυχή για τις συνεντεύξεις μας ήταν η αναγνώριση των **προβλημάτων** και των **δυσκολιών** που αντιμετωπίζουν οι αθλητικοί οργανισμοί. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στις δυσκολίες που τους επιτρέπουν να έχουν τακτική κοινωνική δράση στις κοινότητές τους. Τα πιο σημαντικά προβλήματα που εντόπισαν οι συμμετέχοντες είναι τα εξής:

- Έλλειψη οικονομικών πόρων, υλικής βάσης και αθλητικών εγκαταστάσεων, ειδικά όσον αφορά τους μη κερδοσκοπικούς αθλητικούς οργανισμούς.

- Περιορισμένη υποστήριξη από το κράτος, ιδιαίτερα μέσω χρηματοδότησης, παροχής επαρκούς νομικού πλαισίου και υποστήριξης για την ανάπτυξη δεξιοτήτων.
- Ακατάλληλη ηγεσία στις διαχειριστικές θέσεις και έλλειψη προθυμίας, ενδιαφέροντος για την εφαρμογή δραστηριοτήτων (Ε)ΚΕ. Επίσης, προπονητές και αθλητικό προσωπικό με ανεπαρκή προσόντα.
- Έλλειψη προσωπικού και χρόνου για την οργάνωση δράσεων (Ε)ΚΕ, καθώς οι μη κερδοσκοπικοί αθλητικοί οργανισμοί λειτουργούν από εθελοντές προπονητές και αθλητικό προσωπικό με ανεπαρκή προσόντα.
- Κοινωνικά ταμπού και προκαταλήψεις που μπορούν να επηρεάσουν το επίκεντρο και τους στόχους των δράσεων (Ε)ΚΕ, ειδικά για ζητήματα που ενδέχεται να εγείρουν αμφιλεγόμενες αντιδράσεις από τους οπαδούς π.χ. δράσεις ενάντια στην ομοφοβία.
- Απουσία συμμετοχής γυναικών στις θέσεις διαχείρισης των συμβουλίων αθλητικών οργανισμών.
- Ασυνέχεια και αποσπασματικότητα στην εφαρμογή των δράσεων.
- Υπερβολική πίεση από τους γονείς προς τους προπονητές ή προς μέλη του προσωπικού του ομίλου, ιδιαίτερα στους μη κερδοσκοπικούς αθλητικούς ομίλους.

3.4. Εμπειρίες/περιστατικά αναφορικά με το φαινόμενο της βίας, τον ρατσισμό, τις διακρίσεις, την κοινωνική ένταξη και τα ανθρώπινα δικαιώματα

Σε σχέση με τις εμπειρίες τους από περιστατικά βίας, ρατσισμού, διακρίσεων, στήριξης της κοινωνικής ένταξης και προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, σημειώθηκαν οι παρακάτω παρατηρήσεις από τις δηλώσεις των συνεντευξιαζόμενων:

- Το πιο συνηθισμένο φαινόμενο βίας είναι η οπαδική βία. Ειδικά στο ποδόσφαιρο, το πρόβλημα είναι περισσότερο συναφές καθώς

παρατηρείται διαφορά σε σχέση με άλλα αθλήματα.

- Έγιναν αναφορές σε ρατσιστικά περιστατικά εις βάρος παικτών των ομάδων από πλευράς θεατών, ιδιαίτερα εις βάρος μαύρων παικτών. Στις αναφερόμενες περιπτώσεις, η ομάδα έχει τιμωρηθεί και έχει καταδικάσει τέτοιες πράξεις.
- Ο ρατσισμός και οι διακρίσεις δεν αποτελούν σχετικό πρόβλημα για τους αθλητικούς ομίλους, καθώς έχουν συμβεί ελάχιστα περιστατικά στο εσωτερικό τους. Επίσης, επισημάνθηκε η ενωτική φύση του αθλητισμού, καθώς η αθλητική κουλτούρα συμπεριλαμβάνει τους πάντες.
- Η απουσία ανάγκης για την εφαρμογή πολιτικών ενάντια στις διακρίσεις αναφέρθηκε από πολλούς συνεντευξιαζόμενους.
- Άλλοι εκπρόσωποι αθλητικών μορφωμάτων παρατήρησαν μεμονωμένες ή επαναλαμβανόμενες περιπτώσεις ρατσισμού και/ή διακρίσεων, κυρίως προς διαφορετικές εθνικές ομάδες ή μειονότητες, προς άτομα με διαφορετικό χρώμα δέρματος, σε κάθε επίπεδο ή επικεντρωμένα σε παίκτες, καμία, ωστόσο, στις δικές τους δομές.
- Η εκπαίδευση θεωρείται ως η πιο σημαντική επένδυση για την εξάλειψη συμπεριφορών διακρίσεων. Υπάρχει μεγάλη ανάγκη για εκστρατείες ευαισθητοποίησης και δράσεις από πλευράς σχολείων, κοινοτήτων και κράτους για την εκπαίδευση νέων παιδιών ως προς τη διαφορετικότητα και την ισότητα. Αθλητές και ομάδες μπορούν να συμμετάσχουν στην εκπαίδευση των οπαδών.

3.5. Μελλοντικός σχεδιασμός

Οι εκπρόσωποι των αθλητικών οργανισμών ρωτήθηκαν για την ύπαρξη μελλοντικού σχεδιασμού ως προς τις δράσεις και τις πρωτοβουλίες (Ε)ΚΕ. Επιπροσθέτως, ρωτήθηκαν αν είχαν λάβει γνώση για σχετικές μελλοντικές πολιτικές από πλευράς κράτους. Από τους συμμετέχοντες έγιναν τα ακόλουθα σχόλια:

- Η πανδημία Covid-19 είχε σοβαρό αντίκτυπο στις δραστηριότητες των αθλητικών οργανισμών. Έπρεπε να τροποποιήσουν όλες τις δράσεις τους, συμπεριλαμβανομένων των πρωτοβουλιών (Ε)ΚΕ.

- Ορισμένοι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί δεν είχαν κάποιο ιδιαίτερο μελλοντικό σχεδιασμό λόγω έλλειψης δομημένου σχεδίου (Ε)ΚΕ.
- Καμία κρατική μελλοντική πολιτική δεν εντοπίστηκε από τους συμμετέχοντες.

3.6. Προτιμώμενη μορφή του εκπαιδευτικού υλικού και των ερωτηματολογίων

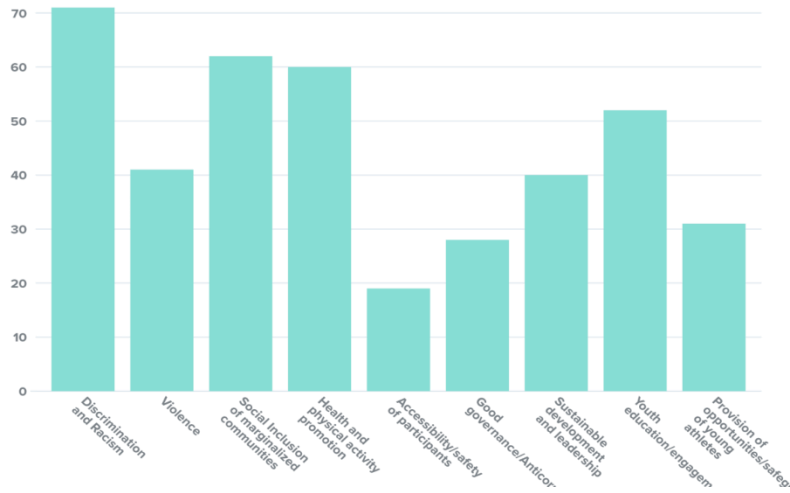
Στο τελευταίο τμήμα της έρευνάς μας ζητήθηκε από τους συνεντευξιαζόμενους να μας παράσχουν ανατροφοδότηση και προτάσεις για τη μελλοντική ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού και πηγών από το εταιρικό σχήμα Gosport. Οι προτάσεις τους είναι οι εξής:

- Συνοπτικό και περιεκτικό εκπαιδευτικό υλικό, συμπεριλαμβανομένων θεωρίας και πρακτικών προεκτάσεων.
- Συνδυασμός διαδικτυακών μαθημάτων και δια ζώσης εκπαιδευτικών εκδηλώσεων, ως ευκαιρία για διάδραση και διασύνδεση με άλλους επαγγελματίες.
- Σαφής διάκριση ανάμεσα σε επαγγελματικούς και μη επαγγελματικούς αθλητικούς οργανισμούς, καθώς οι διαφορές και οι ανάγκες τους διαφέρουν.
- Κατευθυντήριες γραμμές ως προς τον τρόπο σχεδιασμού ενός πλάνου ΕΚΕ, κατά τον τρόπο που οι οργανισμοί δημιουργούν επιχειρηματικά σχέδια.
- Γνώση για ευκαιρίες χρηματοδότησης· Ένταξη βέλτιστων πρακτικών· Διασύνδεση μεταξύ των αθλητικών οργανισμών και άλλων οργανισμών όπως ΜΚΟ, ιδρύματα κ.τ.λ.

Τέλος, ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να συμπληρώσουν ένα ερωτηματολόγιο ως προς τα θέματα τα οποία ιεραρχούν ως πιο σημαντικά και ως προς τα θέματα για τα οποία θα τους ενδιέφερε να μάθουν περισσότερα. Στους παρακάτω πίνακες, μπορεί κανείς να δει τα θέματα τα οποία συγκέντρωσαν την προτίμηση και θεωρήθηκαν είτε ως πιο σημαντικά είτε ως πιο ενδιαφέροντα για περαιτέρω διερεύνηση. Τα θέματα που αναλύθηκαν ως πιο σημαντικά και ενδιαφέροντα για την απόκτηση περισσότερων γνώσεων από τους συμμετέχοντες ήταν «Διακρίσεις και ρατσισμός», «Κοινωνική ένταξη και περιθωριοποιημένες κοινότητες», «υγεία και φυσική δραστηριότητα», «εκπαίδευση/ενεργοποίηση νέων» και «βία».

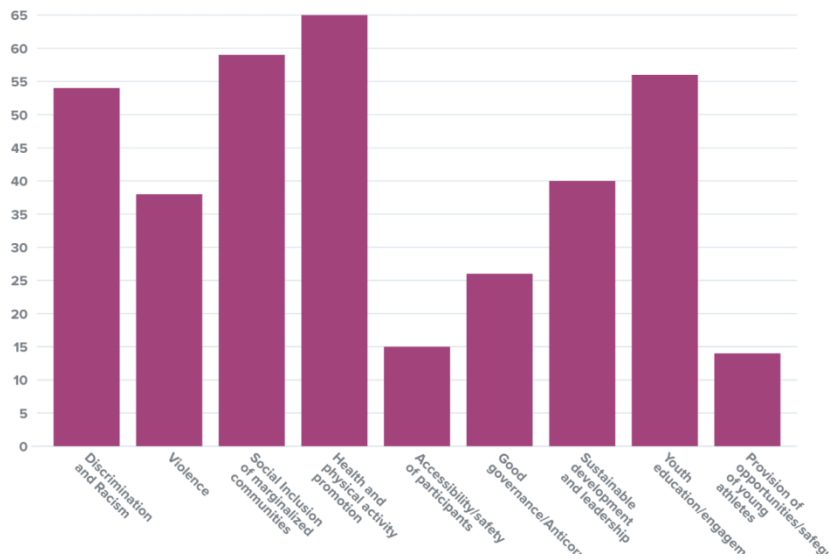

Importance of CSR activities

Πίνακας 2. Σημασία των δραστηριοτήτων ΕΚΕ

Topics of interest

Πίνακας 3. Θέματα ενδιαφέροντος

4. Συμπεράσματα και προτάσεις

Κατά συνέπεια, η συνοπτική έκθεση αποτελεί σημαντικό εργαλείο για τον προσδιορισμό της κατάστασης των αθλητικών οργανισμών στην Ευρώπη και συγκεκριμένα στη Βουλγαρία, την Κροατία, την Κύπρο, την Ελλάδα και την Ιταλία. Η διεξαχθείσα έρευνα τεκμηρίωσης μας επέτρεψε να αποσαφηνίσουμε τα υπάρχοντα νομικά πλαίσια, τις πολιτικές, τις κρατικές συμμετοχές και τέλος, τις πρωτοβουλίες ΕΚΕ τις οποίες οι αθλητικοί οργανισμοί εφαρμόζουν και μοιράζονται στους ιστότοπους τους και στα κοινωνικά δίκτυα. Από την άλλη πλευρά, η έρευνα πεδίου μας διευκόλυνε ώστε να αποκτήσουμε σαφέστερη εικόνα ως προς τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι αθλητικοί οργανισμοί, την έκταση στην οποία οι διαχειριστές είναι ενήμεροι για την ΕΚΕ και την ευθύνη τους απέναντι στην κοινωνία, και φυσικά τις διαφορές μεταξύ των κερδοσκοπικών και των μη κερδοσκοπικών οργανισμών. Συνεπώς, τόσο η έρευνα τεκμηρίωσης όσο και η έρευνα πεδίου μας επέτρεψαν να αναπτύξουμε περαιτέρω εκπαιδευτικό υλικό που θα μπορεί να έχει έναν ριζικά θετικό αντίκτυπο στις δεξιότητες των αθλητικών οργανισμών και, καλώς εχόντων των πραγμάτων, στο ευρύτερο αθλητικό πλαίσιο των χωρών μας.

Μέσω της έρευνας που διεξήχθη από όλους τους εταίρους, κατέσται εμφανές πως υπάρχουν **σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ επαγγελματικών και ερασιτεχνικών αθλητικών οργανισμών** ως προς την αντίληψή τους, τους οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους, τις δεξιότητες και τις εργασίες τους στον τομέα της ΕΚΕ. Αναφορικά με τις γνώσεις των συνεντευξιαζόμενων για την ΕΚΕ, μπορούμε να συμπεράνουμε πως η πλειοψηφία είχε **περιορισμένη γνώση για τον ορισμό της ΕΚΕ**, με πιο προφανές το χάσμα στην αντίληψη που εντοπίζεται κυρίως στους εκπροσώπους των ερασιτεχνικών αθλητικών ομίλων. **Οι περιορισμένοι οικονομικοί και ανθρώπινοι πόροι και η ανεπαρκής κρατική υποστήριξη μέσω χρηματοδότησης, νομικού πλαισίου, συνδρομής στην ανάπτυξη δεξιοτήτων** αναγνωρίστηκαν ως τα πιο σημαντικά εμπόδια για τους αθλητικούς οργανισμούς στις πέντε χώρες. Επισημάνθηκε, επίσης, **η περιορισμένη γνώση για ευκαιρίες χρηματοδότησης από την Ε.Ε.**

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων αναγνώρισε πως **οι αθλητικοί οργανισμοί αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της κοινωνίας και των κοινοτήτων τους** και κατά συνέπεια, είναι υπεύθυνοι για την ανάληψη πρωτοβουλιών που θα έχουν θετικό κοινωνικό αντίκτυπο ενάντια στον ρατσισμό και στις διακρίσεις και θα προωθούν την κοινωνική ένταξη και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Οι πρωτοβουλίες ΕΚΕ τις οποίες εφαρμόζουν ή στις οποίες συμμετέχουν **καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα ομάδων-στόχου και επιδιώξεων**, με πιο συνηθισμένη την προώθηση της κοινωνικής ένταξης περιθωριοποιημένων κοινωνικών ομάδων, τις εκστρατείες χρηματοδότησης

ειδικών σκοπών, τις εκδηλώσεις ενάντια στον ρατσισμό, στις διακρίσεις και λοιπά. Ένα άλλο σημαντικό σημείο στο οποίο δόθηκε έμφαση ήταν η **έλλειψη επαρκών γνώσεων ως προς τους τρόπους εφαρμογής κοινωνικών δράσεων**, αλλά και η **έλλειψη υποστήριξης και ενθάρρυνσης από πλευράς κράτους** ώστε να είναι περισσότερο ενεργοί κοινωνικά. Αυτοί οι δύο παράγοντες είχαν ως αποτέλεσμα την **έλλειψη ενός δομημένου σχεδίου (Ε)ΚΕ** στην πλειοψηφία των αθλητικών οργανισμών. Μια ενθαρρυντική παρατήρηση ήταν πως οι περισσότεροι από αυτούς **δεν θεώρησαν τον ρατσισμό και τις διακρίσεις ως προβλήματα των αθλητικών τους ομίλων**, καθώς δεν έχουν συμβεί τέτοιου είδους περιστατικά, τουλάχιστον στο εσωτερικό τους. Οι συμμετέχοντες αναγνώρισαν κυρίως περιστατικά βίας και ρατσισμού τα οποία διαπράχθηκαν από εξωτερικά άτομα, ιδιαίτερα από τμήματα των οπαδών τους. Το ποδόσφαιρο ξεχώρισε ως το άθλημα στο οποίο τέτοια περιστατικά είναι συχνότερα. Επιπλέον, η **πανδημία του Covid-19 είχε ισχυρό αντίκτυπο στους αθλητικούς ομίλους** σε πολλά επίπεδα και αποτελεί έναν πραγματικό κίνδυνο για τη βιωσιμότητά τους στο μέλλον. Τέλος, έδειξαν **ειλικρινές ενδιαφέρον για την περαιτέρω επιμόρφωσή τους** στο ζήτημα της χρηστής διακυβέρνησης μέσω της ΕΚΕ με τη συμμετοχή τους στο παραδοτέα του προγράμματος. Οι προτιμώμενες μέθοδοι αποτελούν έναν **συνδυασμό διαδικτυακών και δια ζώσης μαθημάτων** που θα τους δώσει την ευκαιρία να ανταλλάξουν εμπειρίες και να συνδεθούν με άλλους ενδιαφερόμενους και επαγγελματίες.

Οι διεξαχθείσες έρευνες από το εταιρικό σχήμα GoSport με τα διεξοδικά σχόλια των συμμετεχόντων μας επέτρεψε να διατυπώσουμε τις εξής προτάσεις που αφορούν σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο:

- **Νομοθεσία** – Ανάγκη για ένα ειδικό νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο που να ενθαρρύνει και να διευκολύνει τη χρηστή διακυβέρνηση και τη διαφάνεια στους αθλητικούς οργανισμούς μέσω πρωτοβουλιών (Ε)ΚΕ ως προσθήκη στις ήδη υπάρχουσες εθνικές αθλητικές νομοθεσίες.
- **Χρηματοδότηση** – Ενθάρρυνση των κυβερνήσεων ώστε να επενδύσουν περισσότερο στον προϋπολογισμό που προβλέπεται για τον αθλητισμό και να υποστηρίξουν τις κοινωνικά υπεύθυνες εργασίες των αθλητικών οργανισμών. Επίσης, διασφάλιση ποιοτικής κρατικής/κοινοτικής υποστήριξης για πλήρη ανάπτυξη της δυναμικής του αθλητισμού και της φυσικής δραστηριότητας ως διαμεσολαβήτριες δυνάμεις για την εκπαίδευση και την ένταξη.
- **Κοινωνικός αντίκτυπος του αθλητισμού** – Αξιοποίηση του αθλητισμού ως οικουμενικού εργαλείου για την κοινωνική αλλαγή. Η συνειδητοποίηση του κοινωνικό τους αντίκτυπο, καθώς και της κοινωνικής τους ευθύνης προς τους ανθρώπους και τις κοινότητές τους

είναι υψίστης σημασίας για τους αθλητικούς οργανισμούς. Μέσω του αθλητισμού μπορεί να συντελεστεί με επιτυχία η κοινωνική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων.

- **Συμμετοχή γυναικών** – Ενίσχυση της εκπροσώπησης των γυναικών στα συμβούλια διαχείρισης των αθλητικών ομίλων. Οι σχετικοί φορείς και θεσμοί να υιοθετήσουν στρατηγικούς μηχανισμούς ώστε να αυξήσουν τη διοχέτευση θηλυκών υποψηφίων σε ρόλους αθλητικής διακυβέρνησης και ως αποτέλεσμα να βοηθήσουν στην ενδυνάμωση των γυναικών στον αθλητισμό και μακροπρόθεσμα στην επίτευξη της ισότητας φύλων.
- **Επικοινωνία** – Βελτίωση των στρατηγικών επικοινωνίας που μπορούν να προκαλέσουν ευαισθητοποίηση και συνολική ορατότητα του κοινωνικού αντίκτυπου ΕΚΕ των αθλητικών οργανισμών.
- **Συνεργασία** – Ανάγκη βελτίωσης της συνεργασίας ανάμεσα στους κρατικούς θεσμούς και τους αθλητικούς οργανισμούς. Υποστήριξη στη διασύνδεση με άλλους αθλητικούς οργανισμούς και ΜΚΟ, ιδρύματα κ.τ.λ. για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή ευρύτερων κοινωνικών δράσεων.
- **Εκπαίδευση και κατάρτιση** – Υποστήριξη προς τους διαχειριστές των αθλητικών οργανισμών για την εκπαίδευσή τους στην εφαρμογή πολιτικών χρηστής διακυβέρνησης και διαφάνειας και για την υιοθέτηση μιας κοινωνικά υπεύθυνης πορείας.

5. Βιβλιογραφικές αναφορές

Βουλγαρία

AIBA Gender Equality Forum hosted in Sofia; Press center of the Ministry of Youth and Sports, 17 September 2018; <https://www.24chasa.bg/sport/article/7059909>

Application program for a call for proposals for distinguished achievements in the effective implementation of the gender equality policy; Ministry of Labor and Social Policy; <https://www.mlsp.government.bg/index.php?section=CONTENT&l=292>

Council of Europe (2002). *COMPASS: A Human Rights Training Manual for Youth; CULTURE AND SPORTS*. <https://www.coe.int/bg/web/compass/culture-and-sport>

Educational Integration of Children and Students from Ethnic Minorities – CEICSEM (n.d.). Compass in Bulgarian Language: <http://coiduem.mon.bg/2017/05/23/%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%B0%D1%81/>

European Convention on Violence and Bad behavior at Sports events and in participation on football meetings; Pages No 1 and No2; Updated in the State Gazette issue 102 from 29. November 1996.

<http://mpes.government.bg/Documents/Documents/Konvencii/EK%20za%20nasiliето%20i%20los%20povedenie%20na%20zritelii%20pri%20sportni%20proqvi.pdf>

Gender equality in the field of sports; European Institute for Gender Equality, Gedimino pr. 16 LT-01103 Vilnius LITHUANIA; Page No 1;

<https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/mh0215937bgn.pdf>

Gong.bg (2019, May). *Diplomats play football in support of human rights.* <https://gong.bg/bg-football/drugi/diplomati-igraiat-futbol-v-podkrepa-na-pravata-na-choveka-541751>

Initiative: Bulgarian Football Union gets involved in combating discrimination in sport with a special scarf;

https://www.dnevnik.bg/sport/2019/11/14/3991955_bfs_se_vkljuchi_v_borbata_s_diskriminaciiata_v_sporta/?fbclid=IwARONDcwYWFyUO-c-CoNS-bppS_2wFW_hrDawFs8FXS-MaGgu_7nqgciuP8w

Ivanova, V. (2019, September). *Bulgarian National wheelchair basketball players and the inspiration they left behind.* https://m.offnews.bg/news/Drugi_18773/Nacionalite-ni-po-basketbol-na-kolichki-i-vdahovenieto-koeto-te-ost_710603.html

Collective - Bull Pro (2012). *Joint Promotion Program for Physical Education and Sports in the Municipalities of Pravec and Pirov 2013 – 2015.* Page No 4. <https://pravets.bg/data/pages/files/1426005476.pdf?%D0%B0=46>

Law for protection from discrimination: <https://www.lex.bg/laws/ldoc/2135472223>

National Strategy to promote equality of women and men 2016-2020; Pages No 3 and No 4; <http://www.strategy.bg/FileHandler.ashx?fileId=9257;>

Republic of Bulgaria (n.d.). *National report of the Republic of Bulgaria on the implementation of the Beijing Declaration and Platform for Action in the context of the 2020 Beijing+25 Global review*

and 5 years of the 2030 Agenda for Sustainable Development and its Sustainable Development Goals. Pages 2 - 6. https://www.unece.org/fileadmin/DAM/Gender/Beijing_20/Bulgaria.pdf

Kolev, T. & Simov, Z. (2017). *Sports Law in Bulgaria*. Second Edition. Wolters Kluwer. <https://books.google.bg/books?id=0o2WDwAAQBAJ&pg=PT14&lpg=PT14&dq=1.+National+legal+framework+in+regards+to+discrimination/+violence+and+human+rights+protection+in+sports+in+Bulgaria&source=bl&ots=E-BuVwxFqe&sig=ACfU3U1->

National Council for Self-regulation (n.d.). *The Ethics Committee*. <https://www.nss-bg.org/about-ek;>

Κροατία

Agency for Electronic Media (2019). *Equality between men and women in audio-visual media sports programs*. Accessed: April 2nd, 2020. <https://www.aem.hr/wp-content/uploads/2019/02/Requality-of%C5%A1cars-i-%C5%BEena-in-sports-programs-audiovisual-%20medija.pdf>

Bodin, D., Robène, L. & Héas, S. (2005). *Sport and Violence in Europe*. Council of Europe Publishing

Central National Sports Office (2019). *National Sports Program*. Accessed: April 2nd 2020. <https://sdus.gov.hr/UserDocsImages/documents/National%20program%20%C5%A1porta%202019-2026.pdf>

Hopkins, M (1998). *A Planetary Bargain: Corporate Social Responsibility Comes of Age*. Macmillan, UK, 1998

Law on Sport (2020).

Law on the Prevention of Clutter in Sports Competitions (2012).

Lau N., Makhanya K., Trengrouse P. (2004). *The Corporate Social Responsibility of Sports Organisation. The case of FIFA*. Accessed: April 5th 2020.

Mestrovic A. (2009). *Corporate Social Responsibility*. Business Advisor. January 50: 45-67

Statute of Croatian Academic Water Polo Club Mladost (2015). Accessed: April 6th 2020
<http://www.havk-mladost.hr/wp-content/uploads/2016/05/Statut-HAVK-Mladost-08-2015.pdf>

Statute of the Croatian Football Federation (2019). Accessed: April 3th 2020 <https://hns-cff.hr/files/documents/118/Statut-2019-2.pdf>

Statute of Croatian Olympic Committee (2018). Accessed April 6th 2020
<https://www.hoo.hr/images/dokumenti/sport-olimpizam-hr/statut-hoo-a-2018.pdf>

Statute of the Croatian Volleyball Association (2018). Accessed April 6th 2020 <https://1.hos-cvf.eu/repozitorij/dokumenti/1866.pdf>

United Nations Human Rights Office of the High Commissioner (n.d.). *Good governance and Human Rights*. Accessed: April 3th 2020
<https://www.ohchr.org/EN/Issues/Development/GoodGovernance/Pages/GoodGovernanceIndex.aspx>

United Nations (n.d.). *About the Sustainable Development Goals*. April 3th 2020
<https://www.un.org/sustainabledevelopment/>

United Nations (2019). *Sustainable Development Report*. April 3th 2020
<https://sdsna.github.io/2019GlobalIndex/2019GlobalIndexRankings.pdf>

Κύπρος

AELFC (n.d.). *We build the future we want*. Retrieved March 31, 2020 from <https://www.ael-fc.com/%ce%b5%cf%84%ce%b1%ce%b9%cf%81%ce%b9%ce%ba%ce%b7-%ce%ba%ce%bf%ce%b9%ce%bd%cf%89%ce%bd%ce%b9%ce%ba%ce%b7-%ce%b5%cf%85%ce%b8%cf%85%ce%bd%ce%b7/>

Andreas Themistokleous (2017). *CSR in Sports*. Retrieved March 31, 2020 from <http://csr.com.cy/%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%B5%CF%85%CE%B8%CF%8D%CE%BD%CE%B7-%CF%83%CF%84%CE%BF%CE%BD-%CE%B1%CE%B8%CE%BB%CE%B7%CF%84/?lang=el>

Anorthosis FC (n.d). *Social Actions*. Retrieved March 31, 2020 from <https://www.anorthosisfc.com.cy/category/ellinika/idisis/kinoniki-drasi/>

APOEL FC (n.d.) *Social Responsibility*. Retrieved March 31, 2020 from http://www.apoelfc.com.cy/nqcontent.cfm?a_id=1377&tt=graphic&lang=l1

39

Apollon FC (n.d.). *Social Contribution*. Retrieved March 31, 2020 from <https://www.apollon.com.cy/gr/news/3/1/social-contribution>

CFA (2019). *Cyprus Football Associations Strategy for 2019-2024*. Retrieved March 31, 2020 from <https://www.cfa.com.cy/images/DownloadsGr/%CE%A3%CE%A4%CE%A1%CE%91%CE%A4%CE%97%CE%93%CE%99%CE%9A%CE%9F%CE%A3%20%CE%A3%CE%A7%CE%95%CE%94%CE%99%CE%91%CE%A3%CE%9C%CE%9F%CE%A3%20%CE%9A%CE%9F%CE%A0.pdf>

Cyprus Commissioner for Gender Equality (n.d.). *Responsibilities and Duties*. Retrieved March 31, 2020 from http://www.institutionforgenderequality.gov.cy/equality/equality.nsf/index_gr/index_gr?OpenDocument

Cylaw (2008). *Law on the Prevention and Fight against violence in Sports Venues*. Retrieved March 31, 2020 from http://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/2008_1_48/full.html

Cylaw (2004). *Law on Combating Racial and other forms of Discrimination*. Retrieved March 31, 2020 from http://www.cylaw.org/nomoi/arith/2004_1_042.pdf

Cylaw (2011). *Law ratifying the Convention on the rights of persons with disabilities*. Retrieved March 31, 2020 from http://www.cylaw.org/nomoi/arith/2011_3_008.pdf

CSO (n.d). *Cyprus Sport Organisation – Committee on Sport and Women*. Retrieved March 31, 2020 from <https://cyprussports.org/gr/activities/committees/sport-and-women.html>

ECA (2018, August 13). *Eight Clubs shortlisted for the ECA CSR Award 2018*. Retrieved March 31, 2020 from <https://www.ecaeurope.com/news/eight-clubs-shortlisted-for-the-eca-csr-award-2018/>

Goal in Life (n.d). *Goal in Life: About – History*. Retrieved March 31, 2020 from <https://goalstizoi.org.cy/el/%cf%80%ce%bf%ce%b9%ce%bf%ce%b9-%ce%b5%ce%b9%ce%bc%ce%b1%cf%83%cf%84%ce%b5/>

Kerkida.net (2015). *AEL and its Fan Club show solidarity to refugees*. Retrieved March 31, 2020 from <https://www.kerkida.net/articles/a-kategoria/eidiseis/ael/126754-allilegyi-ael-syfael-stoys-prosfyges-fotos>

NOC (2018). *Cyprus Olympic Committee’s Strategic plan for 2019-2021*. Retrieved March 31, 2020 from <https://www.olympic.org.cy/phocadownload/other-publications/KOE%20strategic%20plan%202019-2021.pdf>

Omonoia (n.d) ‘Social Work’ Retrieved March 31, 2020 from <https://www.omonoiafc.com.cy/category-social-work/>

Ελλάδα

Athanasopoulou, P., Douvis, J., & Kyriakis, V. (2011). Corporate Social Responsibility (CSR) in Sports: antecedents and consequences. *African Journal of Hospitality, Tourism and Leisure*, 1(4), 1-10.

Babiak, K., & Wolfe, R. (2006). More Than Just a Game? Corporate Social Responsibility and Super Bowl XL. *Sport Marketing Quarterly*, 15(4), 214-222.

Douvis, J., Kyriakis, V., Kriemadis, A., & Vrondou, O. (2015). Corporate social responsibility (CSR) effectiveness in the Greek professional sport context. *International Journal of Sport Management, Recreation & Tourism*, 17, 37-45. doi: 10.5199/ijsmart-1791-874X-17c

Robertson, J., Eime, R. & Westerbeek, H. (2019). Community sports clubs: are they only about playing sport, or do they have broader health promotion and social responsibilities? *Annals of Leisure Research*, 22:2, 215-232, DOI: 10.1080/11745398.2018.1430598

Sheth, H., Babiak, K.M. (2010). Beyond the Game: Perceptions and Practices of Corporate Social Responsibility in the Professional Sport Industry. *J Bus Ethics* 91, 433–450 <https://doi.org/10.1007/s10551-009-0094-0>

Smith, A. C. T., & Westerbeek, H. M. (2007). Sport as a Vehicle for Deploying Corporate Social Responsibility. *The Journal of Corporate Citizenship*, 25, 43–54. JSTOR.

United Nations Human Rights Office of the High Commissioner. Good governance and Human Rights. Retrieved from <https://www.ohchr.org/EN/Issues/Development/GoodGovernance/Pages/GoodGovernanceIndex.aspx>

41

Ιταλία

AS ROMA, ItaliaCampSrl & LUISS (n.d.) *Presentation of AS ROMA Impact Report edited by ItaliaCampSrl and LUISS; It is the first time in Italy* [Press release]. <https://www.west-info.eu/italiacamp-measures-the-social-value-of-soccer/as-roma-luiss-guido-carli-italiacamp-srl-comunicato-stampa/>

Luca Salvatore Pennisi (n.d.). *What is sport law?* Retrieved from <https://www.avvocatopennisilucasalvatore.it/cose-il-diritto-sportivo/>

Bortoletto N. and Porrovecchio A. (2018). Social inclusion through sports. A short comparison of Italy and France. *Society Register*, 2(1), 39-58.

Ferrero group (2018). *Sharing values to create value; Corporate Social Responsibility report 2018*. Retrieved from <https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/ferrero-static/globalcms/documenti/3733.pdf>

Italian Ministry of Health (n.d.). *Daily moving is good for health*. Retrieved from http://www.salute.gov.it/portale/salute/p1_5.jsp?lingua=italiano&id=51&area=Vivi_sano

Italian National Olympic Committee (2018). CSR 2018, “*The CONI and the social role of the sport*”. Retrieved from https://www.coni.it/images/BilancioSostenibilita2018/capitoli/3_CONI_e_ruolo_sociale_dello_sport.pdf

Italian National Olympic Committee Statute, National Council, 2019

Law Decree of the 23th of July 1999, n. 242 “Reorganisation of the Italian National Olympic Committee – CONI”

Luca Cereda (2020), Italian women also become professional in sports. The law finally arrives. *Lifegate*. <https://www.lifegate.it/persona/news/atlete-professioniste-e-legge>

42

Vincenzo Costa PhD thesis in European integration, sports law and legal globalization “Discrimination in sport and of private companies”, University of Palermo, Faculty of Law.

Report of the president of the Italian chess federation to the forecast report for the financial year 2018, Italian Chess Federation

Research "Health risk factors: smoking, obesity, alcohol and sedentarity. Year 2016", chart n.22 “Persons aged 6 and over who practice sports, some physical activity and non-practitioners by gender, age group and educational level - Year 2016”, Italian National Institute of Statistics (ISTAT)

Roberta Dassie “Human rights and sport”, KorEuropa, Electronic magazine article of the European Documentation Center of the University “Kore” of Enna, 2014. Retrieved from https://www.unikore.it/index.php/numero-3/roberta-dassie/item/download/5317_4df390b9ed846f6abf5089d7a121be4d

Who we are, Central Sport School. Retrieved from <http://www.scuoladellospport.coni.it/scuoladellospport/la-scuola/chi-siamo.html>

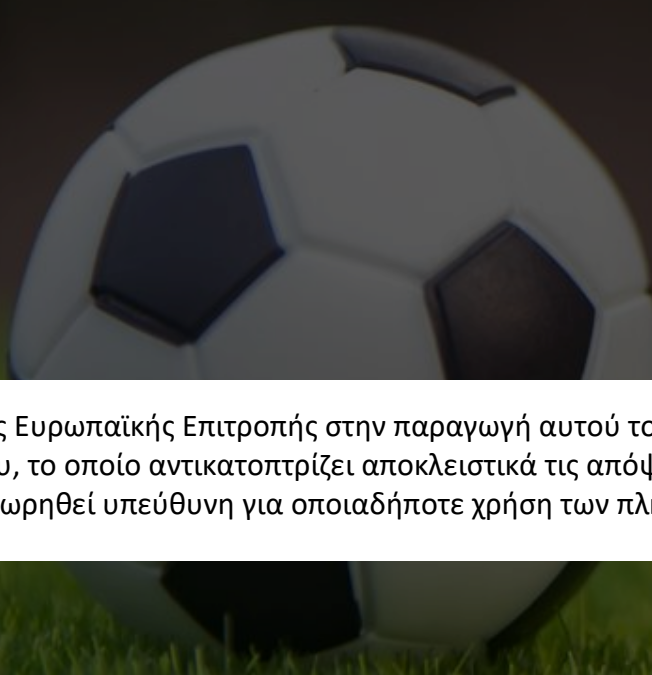

Συντονιστής προγράμματος: ΚΜΟΠ

Διεύθυνση: Σκουφά 75, 10680, Αθήνα,
Ελλάδα

Email: gospport@kmpop.eu

Ιστότοπος: www.kmpop.org

Η στήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή αυτού του περιεχομένου δεν συνιστά έγκρισή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που εμπεριέχονται σε αυτό.